

Göteborgs Stad
Social resursförvaltning

Årsrapport 2011 Social resursnämnd

Sociala resursnämnden

Innehållsförteckning

1	Uppföljning av nämndens uppdrag - sammanfattning.....	4
1.1	De vi är till för	4
1.2	Medarbetare	4
1.3	Ekonomi	4
1.4	Verksamhet.....	5
2	Uppföljning av prioriterade mål	6
2.1	Sammanfattande resultat av uppföljningen av kommunfullmäktiges prioriterade mål	6
2.2	Sammanfattande resultat av uppföljningen av nämndens prioriterade mål	8
2.2.1	<i>Uppföljning av prioriterat mål från nämnden som inte rapporterats tidigare under året.....</i>	<i>9</i>
2.3	Sammanfattande resultat av uppföljningen av förvaltningens prioriterade mål	9
3	Balanserad verksamhetsanalys	10
3.1	Väsentliga händelser och verksamhetsutveckling	10
3.1.1	<i>Verksamhetsområdena</i>	<i>11</i>
3.2	Fördjupad analys beträffande ekonomi och personal/medarbetare	19
3.2.1	<i>Analys av årets utfall.....</i>	<i>19</i>
3.2.2	<i>Nettokostnads-, lönekostnads- och personalvolymsutveckling.....</i>	<i>21</i>
3.2.3	<i>Rekryteringssituation, personalrörlighet</i>	<i>22</i>
3.2.4	<i>Övrig utveckling inom personalområdet.....</i>	<i>22</i>
3.3	Intern kontroll	22
3.4	Värdering av eget kapital.....	23
4	Resultat enligt organisationsstrukturen.....	25
5	Den sociala dimensionen	27
5.1	Övergripande	27
5.1.1	<i>Resultatredovisning och analys.....</i>	<i>27</i>
5.1.2	<i>Viktiga framtidsfrågor.....</i>	<i>29</i>
5.2	Mångfald och integration.....	30
5.3	Jämställdhet	30
5.4	Utbildning	31
5.5	Folkhälsa.....	31
5.6	Individ- och familj	33
5.6.1	<i>Resultatredovisning och analys.....</i>	<i>33</i>
5.6.2	<i>Viktiga framtidsfrågor.....</i>	<i>34</i>
5.7	Äldre	35

5.8	Sjukvård i hemmet.....	36
5.9	Människor med funktionsnedsättning.....	36
5.9.1	Resultatredovisning och analys.....	36
5.9.2	Viktiga framtidsfrågor.....	37
5.10	Fritid	37
5.11	Kultur.....	38
5.12	Stadsutveckling.....	38
6	Den ekologiska dimensionen.....	40
7	Den ekonomiska dimensionen	41
7.1	Övergripande	41
7.2	Arbetsmarknadsinsatser.....	41
8	Särskilda områden	42
8.1	Organisationsutveckling	42
8.2	Myndighetsutövning	42
9	Bokslut.....	45
9.1	Sammanfattande analys	45
9.2	Resultaträkning.....	49
9.3	Balansräkning	49
9.4	Finansieringsanalys	49

Bilagor

Bilaga 1: Bilaga 1 Resultaträkning

Bilaga 2: Bilaga 2 Balansräkning

Bilaga 3: Bilaga 3 Finansierings analys

Bilaga 4: Bilaga 4 Återkoppling intern kontroll plan

1 Uppföljning av nämndens uppdrag - sammanfattning

1.1 De vi är till för

Förvaltningen har genomfört en brukarenkät under 2011. Resultatet från årets brukarenkät bygger på resultat från 17 enheter inom verksamheterna Boende och Stöd till familjer och individer. Brukarenkäten visar att det är mer nöjda och fler nöjda brukare än vid enkäten för två år sedan. 77 procent av brukarna uppger att de är nöjda eller mycket nöjda. Det är en tydlig ökning jämfört med tidigare mätningar 2008 och 2009. 74 % svarar att man upplever att man fått en förbättrad situation. Sammantaget är detta ett positivt resultat. I förvaltningen har under 2011 två brukarrevisioner genomförts inom boendeverksamheten. På frågan om bemötande blev utfallet "grönt" i båda revisionerna vilket är det bästa möjliga resultatet.

Under 2011 har 222 dokumenterade synpunkter kommit in till förvaltningen. 60 % av synpunkterna har varit beröm medan 28 % har varit klagomål. De inkomna synpunkterna har resulterat i 45 förbättringar i verksamheten.

Sammanfattningsvis visar förvaltningen en god måluppfyllelse vad beträffar brukarnas nöjdhet med våra tjänster. En bidragande orsak är förvaltningens fokusering på brukarperspektivet och arbetet med uppföljning och kvalitet. En utmaning för förvaltningen är att utveckla fler verktyg för att följa upp brukarnas nöjdhet.

1.2 Medarbetare

2011 genomfördes en medarbetarenkät. Svarsfrekvensen var 92%. Jämfört med 2009 har NMI sjunkit något, från 60 till 56. Samtidigt ligger NMI för förvaltningen över snittet i staden. Ett nytt nationellt index, **Hållbart Medarbetar Engagemang**, ersätter nu NMI. Även vad gäller HME ligger Social resursförvaltning över snittet för staden.

Chefens förutsättningar för att leda verksamheten är centralt i förvaltningen och har legat i fokus under 2011. Ett arbete har påbörjats för att förbättra förutsättningar för chefs- och ledarskap. Organisationen har utvecklats med utökning av antal chefer och med en ny chefsnivå. Syftet är att skapa ett nära ledarskap.

Timavlönade anställningar har ökat under 2011. Förvaltningen behöver fortsatt arbeta för en bemanning som i större utsträckning bygger på månadsavlönade tjänster. År 2007 var den totala sjukfrånvaron 8,1 % för kvinnor och 4,3 % för män. Till och med december 2011 var motsvarande siffror 5,4 % för kvinnor och 4,9 % för män.

1.3 Ekonomi

Social resursnämnd har en ekonomi i balans och redovisar ett resultat på 11,9 mkr. Sedan nämnden bildades har många nya uppdrag tillkommit vilket innebär att omsättningen ökat med nästa 200 mkr sedan starten. Bara sedan förra året har omsättningen ökat med drygt 60 mkr, dels på grund av nya uppdrag, dels på grund av en god efterfrågan av nämndens tjänster. Det kan konstateras att det finns en eftersläpning avseende kostnader vid expansion och nystart av verksamheter och att det tar tid att bemanna nya uppdrag och att samverka utformningen med samverkansparter. Det tar också tid att expandera på ett genomtänkt sätt. Det bör finnas en planering och en försiktighet vid expansion. Det är viktigt att beakta att en minskad efterfrågan kan leda till minskade intäkter.

Med anledning av nämndens ekonomiska resultat påbörjades under våren ett arbete för att identifiera behovet av engångsinsatser i syfte att antingen höja kvaliteten eller på sikt minska kostnaderna i nämndens verksamheter.

1.4 Verksamhet

Förvaltningen har under 2011 fått nya uppdrag, både av metodutvecklande och operativ karaktär. Förvaltningen har under året fått uppdraget att arbeta med gruppen nyanlända invandrare. Bland annat har förvaltningen tagit över Enheten för samhällsorientering från stadsdelarna och startat upp Etableringsenheten för nyanlända.

I flera verksamheter har det varit en påtaglig ökning av antalet brukare. Familjerättsbyrån har till exempel upplevt en massiv ökning av ärenden. Inom boendeverksamheten har beläggningen ökat till 94%.

Inom boendeverksamheten har en utveckling skett i riktning mot "bostad som grund". Resultaten är goda så här långt.

Förvaltningen har under arbetat vidare med att utveckla uppföljnings- och kvalitetsarbetet genom Målbild 2013. Målbildsarbetet syftar till att utveckla förvaltningens arbete med uppföljning, effektmätningar och utvärdering. Under 2011 har arbetet skett genom pilotverksamheter och delprojekt som en förberedelse för breddinförande 2012.

2 Uppföljning av prioriterade mål

2.1 Sammanfattande resultat av uppföljningen av kommunfullmäktiges prioriterade mål

Bedömning av Måluppfyllelse

Grön = God

Utveckling åt rätt håll/Stark trend/om mätetal finns - tydlig ökning

Gul = Viss

Utveckling åt rätt håll/Svag trend/om mätetal finns - ökning.

Röd = Ingen

Utveckling åt fel håll/Ingen allt svag trend/om mätetal finns - ingen ökning allt minskning.

Blå = Svårbedömt

Prioriterat mål	Sammanfattande resultatredovisning	Bedömning av måluppfyllelse
Integrationen – så som den kommer till uttryck i styrkortet för integration – ska öka	Medarbetarnas nöjdhet med sina anställningsförhållanden skiljer sig inte åt beroende på kön eller etnisk härkomst. Förvaltningen har ökat andelen utrikesfödda med 1 procentenhet sedan senaste mätningen. Könsfördelningen i förvaltningen har inte förändrats under året. Om man ser till etnisk bakgrund bland brukarna har utrikes födda något lägre nöjdhet i senaste brukarundersökningen. Mest nöjda är dock de som varit kort tid, < 5 år, i Sverige. 4 procent av samtliga svarande upplever sig kränkt utifrån något av mångfaldskriterierna.	■
Andelen jämställdhetssäkrade verksamheter inom nämnder och bolag ska öka	Förvaltningen har utifrån en kartläggning arbetat med identifierat eventuellt missgynnade grupper i verksamheterna. Inom ramen för Målbild 2013 säkras att alla verksamheter beaktar kön, ålder och etnicitet i sina analyser av verksamhetens resultat.	■
Barn behöver social träning i pedagogisk miljö, därför ska det vara full behovstäckning i förskolan och i varje stadsdelsnämnd ska barn erbjudas plats i familjedaghem	Nämnden arbetar inte inom detta område.	
Unga människor behöver en bra kunskapsgrund, därför ska andelen elever med godkända betyg öka	Nämnden arbetar inte inom detta område.	
Barn och ungdomar behöver trygghet och en god arbetsmiljö i skolan, därför ska mobbningen minska	Under 2009 - 2011 har ett antal skolor fått utbildning via Prevu i det mobbningsförebyggande programmet Olweus. 2011 har detta följts upp med en enkät till fyra skolor. Resultaten tyder på positiva resultat med tydligt mindre mobbning på dessa skolor.	■
Äldre göteborgare inom stadens särskilda boenden behöver trygghet och påverkan över sin livssituation, därför ska de äldres inflytande över sin vardag öka	Utbildningen i MI för personalen lyfter fram bemötandefrågan och bildrar till förbättringar. Brukarinflytandet stärks genom husmöten och brukarenkät. Det finska förvaltningsområdet har betytt mycket för många på Bergsjöhöjd.	■
Äldres möjligheter att vistas ute och delta i sociala aktiviteter ska öka	Ett utökad utbud vad gäller fritid och sysselsättning erbjuds i dag genom kartläggning av individuella önskemål.	■

Många människor med psykiska funktionsnedsättningar saknar idag arbete och bostad, därför ska antalet fullvärdiga bostäder och möjligheter till meningsfull sysselsättning öka	Under 2011 har Social resursförvaltnings arbete med målet sammanställts i en handlingsplan som identifierat 20 förbättringsområden som alla skall leda till ökade möjligheter för meningsfull sysselsättning. Många av förbättringsområdena faller inom ansvarsområden som framförallt ligger i den nya stadsdelorganisationen, men även hos sjukvården, Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan och frivilligorganisationerna. Arbetet med att förverkliga handlingsplanen kommer att starta i stadsdelarnas nätverk för arbetsmarknad, där Social resursförvaltning kommer att vara representerade på alla nivåer.	■
Andelen ungdomar i Göteborg som engagerar sig i föreningslivet och blir ledare ska öka	Ett långsiktigt arbete krävs för att uppnå målet. Några av förvaltningens bidrag i detta arbete under 2011 är: 1. En ungdomskonferens, arrangerad av Fryshuset, vilken sannolikt bidragit till en ökad samverkan mellan såväl kommunala som ideella aktörer som arbetar med ungdomar i Göteborg. 2. Integrationsbidrag till flera föreningar som på olika sätt arbetar med att utbilda unga ledare, till exempel via sina volontärverksamheter. 3. Olika aktiviteter för att skapa arenor där organisationerna kan bli mer synliga för göteborgarna men också för andra myndigheter.	■
Barn behöver kulturell stimulans och möjligheter till eget skapande, därför ska alla barn i grundskolan förutom ordinarie undervisning ges plats i kultur- och musikskolans verksamheter	Nämnden arbetar inte inom detta område.	
Göteborgarna vill ha en ren och trygg stad, därför ska nedskräpningen i Göteborg minska	Nämnden arbetar inte inom detta område.	
Miljön ska förbättras i Göteborg genom att resande med kollektivtrafik och cykel ska öka i förhållande till biltrafiken	Flera enheter visa på goda exempel men vi saknar bra indikatorer för att kunna ge en helhetsbild.	■
El-effektiviteten ska öka	Många enheter arbetar aktivt med frågan men el särredovisas inte från hyran i de flesta av våra fastigheter, såsom våra olika boenden. Därför har vi inte mätetal att utgå från.	■
Förbrukningen av fossila bränslen ska minska	Förbrukning av fossila bränslen har ökat, både när det gäller flyg- och bilresor. Även användningen av privat bil i tjänsten har ökat.	■
Andelen miljömåltider som kommunen serverar ska öka	Andelen ekologiska inköp har ökat från 10 till 12 procent.	■
Många människor söker bostad, därför ska det byggas 2 000 nya bostäder under 2011	Nämnden arbetar inte inom detta område.	
Den normala anställningsformen i Göteborg är heltid och tillsvidareanställning, därför ska ofrivilligt deltidsanställda inte förekomma	Förvaltningen har 170 deltidsanställda medarbetare, däremot visar den senaste kartläggningen att endast ett fåtal av dessa medarbetare var ofrivilligt deltidsanställda.	■
Andelen arbetad tid utförd av timavlönade ska minska	Andelen arbetad tid utförd av timavlönade har ökat i förvaltningen jämfört med 2010. Orsaken till detta beror främst på hög andel arbetad tid av timavlönade inom nya enheter inom verksamhetsområde Integration och Funktionsstöd medan Boendeverksamheten har sänkt andelen arbetad tid av timavlönade.	■
Rekryteringar till kommunens verksamheter på alla nivåer ska bidra till en bättre spegling av befolkningsstrukturen i Göteborg	Förvaltningen har ökat andelen utrikesfödda med 1 procentenhet sedan senaste mätningen. Könsfördelningen i förvaltningen har inte förändrats under året.	■

2.2 Sammanfattande resultat av uppföljningen av nämndens prioriterade mål

Prioriterat mål	Sammanfattande resultatredovisning	Bedömning av måluppfyllelse
Möjligheten till meningsfull sysselsättning för boende inom Boendeverksamheten skall öka	IKEA-projektet har blivit "andra chansen" och en möjlighet till OSA anställning för 6-8 personer. Vi har börjat att arbeta mer systematiskt med målet i förhållande till de verksamheter utanför Boendeverksamheten som är särskilt riktade till vår målgrupp för sysselsättning samt med kartläggning av de alternativ som finns. I den riktade verksamheten för kvinnor, Huldass hus, har vi under året haft 16 kvinnor/dag i snitt jämfört mot förra året 12 kvinnor/dag. Fler kvinnor än tidigare har deltagit i sysselsättning under strukturerade former och några har deltagit i arbetsmarknadsåtgärder. På Dana, ett boende för missbrukare i substitutionsbehandling, har fler boende (27 %) varit i sysselsättning utifrån det grundläggande konceptet än tidigare, vilket är oerhört glädjande utifrån den tunga målgruppen.	■
Ett förslag till stadsgemensam plattform för utvecklingen av Social ekonomi ska tas fram tillsammans med ide'burna organisationer, fackliga organisationer och berörda aktörer inom Göteborgs stad	Ett flertal möten för att arbeta fram en plattform har under 2011 hållits mellan representanter för den sociala ekonomin och representanter för staden. Ett slutligt förslag till gemensamt dokument blev klart i december. Nästa steg är dels en politisk förankring av överenskommelsen, dels en process där de olika organisationerna har möjlighet att ansluta sig till densamma.	■
Nämnden ska utveckla och förbättra kvinnovårdskedjan, samt utveckla samarbetet med frivilligorganisationerna inom detta område	Förvaltningen arbetar systematiskt över verksamhetsområdesgränserna med frågan. Samverkan med den ide'burna sektorn behöver lyftas fram särskilt och kan förbättras.	■
Förvaltningen ska eftersträva att de lägeranläggningar som finns i större utsträckning används under hela året.	Lägerverksamheten har under 2011 fokuserat på att öka utnyttjandet av befintliga resurser på ett mer effektivt sätt än tidigare. Användningen har ökat med 302 dygn eller 17,4%. Beläggningen är 43%. Det finns 4015 möjliga dygn, 1736 har använts till egen verksamhet eller uthyrning. Ökningen innefattar både en ökad uthyrning av lokaliteterna och att verksamheten har riktats till nya målgrupper. Lägerverksamhet har arbetat intensivt med att upptäcka nya möjligheter inom ramen för sitt uppdrag.	■
Social resursnämnds ledare ska vara engagerade och synliga förebilder	Resultatet i medarbetarenkäten visar att Social resursförvaltning (index 64) ligger något lägre än staden i övrigt (index 66) när det gäller nöjdheten med närmsta chef. Resultaten mellan de olika verksamhetsområdena är relativt lika, samtidigt som det finns större skiftningar inom det egna verksamhetsområdet.	■
Samtliga anställda ska erbjudas årliga utvecklingssamtal.	I årets medarbetarenkät framgår ej hur många av medarbetarna som erbjudits eller haft utvecklingssamtal med sin chef. Enkäten har istället inriktat sig på kvalitén på samtalet. Resultatet visar att 46% är mycket eller väldigt nöjda med sitt utvecklingssamtal, 33% av medarbetarna ger utvecklingssamtal godkänt medan 24% är missnöjda.	■
Social resursnämnd ska ha en ekonomi i balans.	Nämnden har en ekonomi i balans.	■

2.2.1 Uppföljning av prioriterat mål från nämnden som inte rapporterats tidigare under året

Samtliga anställda ska erbjudas årliga utvecklingssamtal

I 2009 års medarbetarenkät angav 78 % av förvaltningens medarbetare att de haft ett utvecklingssamtal under det senaste året. I 2011 års medarbetarenkät finns inget jämförbart mätresultat för hur många som haft utvecklingssamtal. 81 % av medarbetarna svarar på hur nöjda de är med sitt utvecklingssamtal och 19 % ger inget svar. Bland dessa 19 % finns rimligen ett antal medarbetare som inte svarat beroende på att de inte haft något utvecklingssamtal men det är svårt att bedöma hur stor andel.

Förvaltningen har sedan starten 2007 stärkt chefernas förutsättningar för att utöva ett nära ledarskap genom att öka chefstältheten och förstärka den lokala administrationen. Från 2012 har Boendeverksamheten infört ett nytt chefsled med gruppchefer vilket ytterligare kommer att förbättra förutsättningarna för cheferna att bedriva ett nära ledarskap bland annat genom att föra utvecklingssamtal med god kvalitet.

2.3 Sammanfattande resultat av uppföljningen av förvaltningens prioriterade mål

Prioriterat mål	Sammanfattande resultatredovisning	Bedömning av måluppfyllelse
Målbild 2013. Delmål 1: Brukarna upplever nytta med våra tjänster.	Resultaten från brukarenkäten 2011 visar ett positivt resultat där 77 procent svarar att de är nöjda med den hjälp de fått. 74 procent svarar att deras situation förändrats till det bättre efter kontakten med Social resursförvaltning.	■
Mångfalden ska öka på alla nivåer	Andelen utrikes födda i förvaltningen har ökat med 1 procentenhet jämfört med senaste mätningen. Könsfördelningen i förvaltningen har inte förändrats under året.	■

3 Balanserad verksamhetsanalys

3.1 Väsentliga händelser och verksamhetsutveckling

Förvaltningen har fullgjort de uppgifter som reglementet föreskriver. Vi har arbetat mål- och resultatorienterat. En viktig förändring under 2011 är det uppdrag som förvaltningen fått avseende stadens arbete med nyanlända. Det här betyder också att förvaltningens volym växt vilket kräver flexibilitet i att hantera de nya uppdragen och samtidigt konsolidera befintliga uppdrag. Detta är ingen ny situation för förvaltningen men omfattningen av nya uppdrag under 2011 har varit större än tidigare.

Förvaltningen har under 2011 arbetat vidare med att utveckla uppföljnings- och kvalitetsarbetet genom Målbild 2013. Målbildsarbetet syftar till att utveckla förvaltningens arbete med uppföljning, effektmätning och utvärdering utifrån ett brukarperspektiv. Under 2011 har arbetet skett genom pilotverksamheter och delprojekt som en förberedelse för breddinförande under 2012.

Barnperspektivet är av central betydelse för samtliga verksamheter i förvaltningen, inte enbart för de enheter vars kärnuppdrag är att förbättra situationen för barn och unga. Under året har samtliga verksamhetsområden förstärkt arbetet med att implementera och utveckla barnperspektivet.

Chefens förutsättningar för att leda verksamheten har varit i fokus under 2011. Ett arbete har påbörjats för att skapa goda förutsättningar för ett nära ledarskap. Organisationen har utvecklats med utökning av antal chefer och med en ny chefsnivå. Förvaltningens ambition är att det nära ledarskapet skall förbättra arbetsmiljön samtidigt som det ökar kvalitén i ledningen av förvaltningen.

Social resursnämnd har en ekonomi i balans. Sedan nämnden bildades har många nya uppdrag tillkommit vilket innebär att omsättningen ökat med nästa 200 000 tkr sedan starten. Bara sedan förra året har omsättningen ökat med drygt 60 000 tkr, på grund av nya uppdrag och dels på grund av en god efterfrågan av nämndens tjänster. En ekonomi i balans innebär goda förutsättningar att fokusera på verksamhetsutveckling och på verksamhetens innehåll och kvalitet.

Inför 2011 fanns det en viss osäkerhet kring vad den nya SDN-organisationen skulle innebära för vår förvaltning. Nya former för samverkan och nya nätverk har behövt byggas upp utifrån den nya SDF-organisationen. Sammantaget har samarbetet med SDF-sektorn men också med Stadsledningskontoret utvecklats på ett gynnsamt sätt. Social resursförvaltning ingår i forum både på strategisk och operativ nivå.

Social resursförvaltning är processägare för det prioriterade målet "*Många människor med psykiska funktionsnedsättningar saknar idag arbete och bostad, därför ska antalet fullvärdiga bostäder och möjligheter till meningsfull sysselsättning öka*". Handlingsplanen för detta mål blev klar under hösten 2011. Inför 2012 har en tjänst inrättats för att stödja implementeringen av handlingsplanen.

Social utveckling etablerades som nytt verksamhetsområde under 2011. Genom detta tydliggörs att det konsultativa arbetet är en kärnprocess i förvaltningen. Succesivt så kommer S2020 och Social utveckling att vävas ihop för att ge synergieffekter i arbetet att skapa ett hållbart Göteborg.

Under året har S2020's kunskapsmatris introducerats och finns nu som ett webb-baserat redskap. Detta verktyg tillsammans med verktygen för social konsekvensbeskrivning och barnkonsekvensanalys har producerats i samverkan med framför allt stadsbyggnadskontoret. Forum S2020 etablerades under året som verksamhetens huvudnätverk

och har representanter från alla SDF, flera relevanta fackförvaltningar samt polismyndigheten. Nätverksträffarna har varit välbesökta och mycket uppskattade.

Förvaltningens arbete inom boendområdet och behovet av olika boendesociala lösningar har varit och kommer fortsatt vara viktiga frågor. Förvaltningens arbete med att etablera metoden "Housing First" kräver ett nära samarbete med andra aktörer, bl.a. Fastighetskontoret och stadsdelarna. En annan strategisk fråga är behovet av att se över förvaltningen av de fastigheter vi hyr inom ramen för vår boendeverksamhet. Idag är flera olika parter inblandade, Lokalförvaltningen, Framtiden AB och vissa privata fastighetsägare. Dialog är inledd med Lokalsekretariatet och Lokalförvaltningen för att utreda hur vi kan arbeta mer strategiskt med frågan. Vi ser det som önskvärt att få till stånd en så samlad förvaltning som möjligt för att öka kostnadseffektiviteten.

Inom missbruksområdet har förslaget från den s.k. Missbruksutredningen varit aktuellt. En avgörande fråga i utredningen är en ev. förändring av huvudmannskapet, där man föreslår att Hälso- och sjukvården skall få huvudansvaret för behandlingsinsatserna. Beslutet kommer att få avgörande betydelser för vårt fortsatta arbete inom detta område. En verksamhet som är särskilt berörd är Tillnykringsenheten, TNE. Här finns behov av att klargöra huvudmannskapet och detta behöver ske under 2012. Dialog pågår med Stadsledningskontoret och Hälso- och sjukvårdskansliet.

Under 2011 har ett arbete påbörjats med att se över de processer i verksamheten som löper genom flera verksamhetsområden. Exempel är kvinnovårdskedjan och arbetet på sysselsättningsområdet. Förvaltningen arbetar med att skapa en modell för dessa tvärprocesser i syfte att effektivisera och få till stånd en bättre samordning. Utgångspunkten är att i slutändan öka brukarnyttan.

Reglementet, som fastställdes 2007 när Social resursförvaltning skapades, är i behov av översyn. Det behöver stå i samklang med nya uppdrag och stadsdelarnas reglemente. Frågan är väckt hos Stadsledningskontoret och en översyn kommer att ske med början hösten 2012.

3.1.1 Verksamhetsområdena

Under detta avsnitt presenteras en fördjupad analys per verksamhetsområde.

3.1.1.1 Boende

Förändringar och utfall i verksamheten

Boendeverksamheten har även under 2011 haft en genomgående hög beläggning och landade slutligen på 94 %. Ekonomiskt blir det slutliga resultatet negativt (ca 2,5 miljoner) beroende på en återbetalning till stadsdelarna på grund av den positiva prognosen om 8 miljoner i september.

86 personer från Träning- och referens boendet och från Ungdom och familjeboendet har gått vidare till egna alternativt kommunala kontrakt.

I samband med stängningen av boendet vid Andersgårdsgatan har drygt hälften av de boende erbjudits lägenheter inom den nystartade verksamheten "Bostad som grund". Totalt rör det sig om 30 lägenheter med individuellt anpassat boendestöd. Stödinsatsen utförs i enlighet med principerna för "housing first" det vill säga helt beroende av den enskildes egen önskan om stöd o hjälp, men än så länge inom den egna ramen. Utöver de medarbetare som specifikt arbetar inom "Bostad som grund" kompletteras också stödinsatsen av boendesjuksköterskorna och uppsökarenheten samt av behandlingsassi-

stenterna i akutverksamheterna som rekryterar lämpliga "kandidater" och lägger stor kraft vid motivationsarbete. Erfarenheterna så här långt är goda och allt talar för en utveckling av denna boendeform tillsammans med andra berörda aktörer.

Brukarmedverkan

Ytterligare brukarrevisioner har genomförts vid Gula villorna och Alelyckan. Det planeras för fler revisioner inom boendeverksamheten under 2012. Under 2011 har också sex boende inom verksamheten genomgått 2 ½ dagars utbildning för brukarrevisorer. Planen är att ytterligare personer inom boendeverksamheten skall motiveras att gå utbildningen och delta i genomförandet av revisionerna som planeras.

På vissa av våra enheter är brukarenkäten svår att använda. Svarsfrekvensen och utfall har dock ökat och alla enheter arbetar också med olika former av brukarråd eller husmöten för ökad delaktighet.

Sysselsättning

Vårt IKEA-projekt, där vi har haft en grupp boende som har hämtat, monterat och flyttat ut skänkta möbler till verksamheterna, har utvecklats till OSA-anställningar för mellan 6-8 personer som anställts genom Park och Natur- förvaltningen. Vi kommer i och med den förändringen inte att ha samma möjligheter till uppgifter inom verksamheterna. Gräsklippning och flytt hjälp kommer vi att försöka väva ihop med fastighetsskötarroller och därmed rikta en högre grad av sysselsättningsinsatser för våra boende utåt i samhället i övrigt för att undvika ytterligare inlåsnings effekter. På Huldass hus, vår öppna verksamhet för hemlösa kvinnor, ökar antalet deltagare i de olika aktiviteter som erbjuds. Under året hamnade snittet på 16 besökare/dag jämfört med förra årets snitt 12/dag. Fler kvinnor deltar även i de mer strukturerade aktiviteterna. På Dana eftervård, vår verksamhet för missbrukare i substitutionsbehandling, i samverkan med beroendekliniken och kriminalvården, har man lyckats få fler att delta i daglig verksamhet utifrån konceptet. 27 % har deltagit under året, vilket är en hög siffra i förhållande till den tunga målgruppen, som i hög grad har både passiv och introvert problematik att lägga till tidigare omfattande opiatmissbruk.

Personal och organisationsutveckling

Den fortsatta metodsatsningen för personalen i MI (motiverande intervju) har resulterat i anställning av en medarbetare med särskilt ansvar för fortlöpande MI utbildning och träning. Arbetsledare har fått vidareutveckling i metoden genom "peer support" träffar och vi har haft grundutbildning i olika former anpassat efter olika verksamheters behov.

Vi har gjort en organisationsöversyn som framförallt utmynnat i att vi stärker ledarskapet längst ut. Vi inför gruppchefsfunktioner på enheterna som ersätter den tidigare, mer oklara, arbetsledarrollen (med start 2012-01-01). Vi kommer också att förstärka den lokala administrationen och ha administratörer ute på enheterna. Verksamhetsgemensam enhet avvecklas och förutom planeringsledare kommer alla funktioner att ligga i linjen.

Värdena i medarbetarenkäten har sjunkit något sedan för tv år sedan, men ligger närmre övriga delar i förvaltningen idag. Vi har fortfarande en del arbete att göra med hög andel upplevda trakasserier och på många håll en tuff arbetsmiljö med en klientgrupp som består av de allra mest utsatta. Arbetsmiljöarbetet i verksamheten har gått igenom av Arbetsmiljöverket och till största del med högt betyg.

Omvärldsorientering

Inom ramen för medlemskapet i "Habitact" har boendeverksamheten varit värd för Skandinavien första "peer-review" (kollegialt kunskaps- o erfarenhetsutbyte i Europa).

Som en direkt följd av samverkan med ”Habitact” ingår också personal vid ”Bostad som grund” i ett projekt "Housing first Europe", som är en särskild gruppkonstellation där man erfarenhetsmässigt följer ”Housing first”- frågan ur ett europeiskt perspektiv. Denna samverkan har under året också resulterat i ett gemensamt möte i Köpenhamn under ledning av ”Servicestyret” (Danmarks motsvarighet till socialstyrelsen i Sverige). För vårt eget "Bostad som Grund" koncept har startats en referensgrupp, för att vi tillsammans med alla berörda aktörer ska kunna utveckla modellen och att den också ska vara så jämförbar som möjligt med andra svenska projekt.

Samverkan

Arbetet med att finna mer flexibla och dynamiska samarbetsformer med stadsdelarna har fortsatt under året. På grund av stadsdelarna omorganisering har den tänkta samverkansmodellen inte kunnat genomföras fullt ut. Dock har kontakter upprättats med flera stadsdelar knutna till enskilda klientärenden. Erfarenheten är mycket god och uppskattas ömsesidigt av såväl stadsdelarna som boendeverksamheten. Samverkansmodellen kommer under innevarande år att utökas i mer organiserad form för att enligt plan omfatta samtliga stadsdelar.

Kvinnovårdkedjan har genom SAMS-gruppen en intern form av systematisk samverkan mellan verksamhetsområdena i förvaltningen och omfattar också frivilligorganisationerna som riktar sig till denna målgrupp. Utvecklingstankarna för framtiden handlar om frågan om utökad platsantal separat för kvinnor i akutboendeverksamheten, samarbetsformerna med frivilligorganisationerna omfattar effektivare placering av utsatta kvinnor, så att fler får rätt hjälp samt att utveckla förhållningssätt i förhållande till våldsut-satthet.

3.1.1.2 Stöd till familjer och individer

Organisationsutveckling och medarbetarskap

Inför 2012 fattades beslut om att skapa ett nytt verksamhetsområde inom Social resursförvaltning, Social utveckling, där en av enheterna, Prevu, inom Stöd till familjer och individer skulle ingå. Tillsättningen av chef för det nya verksamhetsområdet drog ut på tiden vilket i praktiken inneburit en verksamhetschef för båda verksamhetsområdena under en stor del av året. Detta har haft viss påverkan på utvecklingstakten i verksamheterna.

Medarbetarnas upplevelse av sin helhetssituation (NMI) har jämfört med 2009 sjunkit från 62 till 56, medelbetyget för de specifika delområdena (t.ex. delaktighet, ledarskap, arbetsmiljö m.m.) har däremot ökat lika mycket, från 67 till 73. Nya enkätfrågor gör att resultaten inte är helt jämförbara över tid. På grund av de stora skillnaderna mellan enheterna när det gäller uppdrag och storlek, sker arbetet med att följa upp och åtgärda medarbetarenkätresultaten på enhetsnivå.

Brukaranalys och prestationer

Brukarnas upplevelse och bedömning av verksamheterna inom Stöd till familjer och individer, ger överlag mycket höga siffror. Andelen brukare som anger att deras situation förbättrats genom kontakten med verksamheten har stigit från 76 % till 78 %. Nöjd kundindex (NKI) låg redan vid förra mätningen mycket högt med ett medelvärde på 84, medelvärdet har nu stigit ytterligare till 88. Värdet har höjts på samtliga delområden och

ingen delfråga har nu lägre värde än 80. De enskilda frågor där man kan se ett visst missnöje är hur snabbt man fick hjälp, samt tillgänglighet på telefontid, där ca 10 % uppgivit att de är missnöjda.

En förvaltningsextern faktor som har haft stor påverkan på verksamhetsområdet är omorganisationen i stadsdelarna. Den har inneburit att socialtjänsten i stadsdelarna behövt ha fokus på interna frågor, t.ex. i arbetet med nya gemensamma rutiner och riktlinjer. Verksamheterna inom området har sett effekter av detta i verksamheterna, bl.a. genom färre förfrågningar kring insatser för brukare. För flera enheter har detta inneburit färre brukare och utförda insatser än 2010.

Samtidigt har andra enheter en ökad besöksstatistik och i vissa fall har den höga efterfrågan skapat en kösituation. Familjerådgivningen, Barnhuset (stöd till våldsutsatta barn), Respons, KAST och samtalsmottagningen på KCK, är exempel på verksamheter där personer får vänta på stöd- och behandlingsinsatser. Väntetiden är oftast mellan 1-3 månader. Samtliga enheter har dock samtal med de sökande när de söker kontakt och gör då behovsbedömning och prioriteringar bland de väntande.

Samarbetet med stadsdelarna och deras kunskap om förvaltningens verksamheter är överlag viktig för att nå brukarna med insatser, men bedömningen är att vissa enheter är mer beroende av samarbetet med socialtjänst, skola och andra stadsdelsaktörer, när det gäller att nå sina målgrupper. Generellt kan man säga att målgruppen barn och unga är de som oftast aktualiseras via andra myndigheter, medan enheter som vänder sig till vuxna oftare etablerar kontakt på de enskilda brukarnas initiativ. Det finns också goda skäl att anta att akuta insatser ofta prioriteras sig själva, även hos de remitterande instanser som är hårt belastade.

På lång sikt är samverkan med stadsdelarna viktig även för de enheter som har många direktsökande, för att man skall kunna anpassa insatserna efter befintliga behov. Det är därför angeläget att de nätverk som stadsdelarna bygger upp för samverkan, kompletteras med representanter från Stöd till familjer och individer.

Den mest oroande situationen gällande ökade behov hos brukarna är inom Familjerättsbyrån, där det skett en massiv ökning både av antalet vårdnadsutredningar och svårighetsgraden i dessa. Antalet utredningar har ökat med 18 % senaste året och med 36 % sedan 2008. Detta kombinerat med att faderskapsutredningarna tenderar att bli mer komplicerade har inneburit stora påfrestningar i verksamheten. På grund av besparingskraven inför 2010 minskades dessutom personalstyrkan med två tjänster. Familjerätten är verksamhetsområdets enda myndighetsutövande enhet, en lagstiftad verksamhet där brukarna inte kan hänvisas till någon annan instans. Enheten har nu svårigheter att upprätthålla den lagstadgade utredningstiden och arbetsmiljön för medarbetarna är mycket ansträngd. För att möta situationen gjordes en omfördelning inom verksamhetsområdet inför 2011 för att utöka med en tjänst. Därutöver tillfördes enheten förvaltningsgemensamma medel till ytterligare en tjänst under 2011. Därmed är enhetens resurser i samma nivå som innan sparåtgärderna 2010, men bedömningen är att detta inte är tillräckligt och arbete med ytterligare åtgärder pågår.

Generell verksamhetsutveckling

Fokus för det interna utvecklingsarbetet har varit arbetet med Målbild 2013. För att nå framgång med målbildsarbetet krävs det att samtliga enheter inom verksamhetsområdet tar fram mål som är kopplade till enhetens huvuduppdrag och att de mäter effekter för dem vi är till för. Det krävs också att enheterna har tillgång till adekvata uppföljningsmetoder som är kopplade till målen. Detta är ett utvecklingsarbete som innebär stora utmaningar och där enheterna har kommit olika långt.

Under hösten 2011 har arbetet intensifierats i samband med arbetet med enheternas handlingsplaner. Samtliga enheter från verksamhetsområdet har deltagit på de workshops som anordnades som metodstöd under hösten. Enheterna har också fått riktat stöd från planeringsledarna, i arbetet med uppdrag, mål och uppföljningsmått utifrån sina varierade behov.

Verksamhetsområdet har också fortsatt arbetet med ett fördjupat barnperspektiv. En tvärgrupp med företrädare från enheterna, tillsammans med tre enhetschefer ger stöd för det enhetsinterna utvecklingsarbetet. Två tidigare projekt, Bruno barnteam (riktat till barn med föräldrar som har missbruksproblem) och Lekpedagogen (anställd på Kriscentrum för kvinnor för att ge stöd till barn som bor med sin mamma på jourboende) har permanentats genom omfördelning av resurser.

Områdesinriktad verksamhetsutveckling

Verksamhetsområdets olika områden Missbruk, Familj/relation och Ungdom har under året hanterat ett antal viktiga frågor.

Inom missbruksområdet har förslaget utifrån den s.k. Missbruksutredningen varit aktuellt. Staden har lämnat svar på remissen och Stöd till familjer och individer har stått för en stor del av underlaget till remissvaret. En avgörande fråga i utredningen är förändring av huvudmannaskapet, där man föreslår att Hälso- och sjukvården skall få huvudansvaret för missbruksbehandling. Förvaltningen har tydliggjort sin uppfattning, att arbetet med missbruk och beroende bör utgå från ökad samverkan, då ett ensidigt huvudmannaskap riskerar att leda till en alltför medicinsk inriktning på vård och behandling. Det slutgiltiga beslutet kommer att spela stor roll för verksamhetsområdets fortsatta arbete inom missbruk och beroende. Oavsett resultatet i utredningen finns det behov av att förbereda sig för nya krav i omvärlden vad det gäller insatser inom missbruksområdet. Mot bakgrund av detta har en omorganisation påbörjats under 2011. I samband med rekrytering av en ny enhetschef kommer de två ”vuxenenheterna” Respons och Behandlingsenheten att gå samman till en. Detta bedöms öka möjligheterna till utveckling och utgöra en tydligare part i det externa samarbetet.

En positiv och viktig fråga som man arbetat med inom missbruksområdet under året, är en omfattande projektansökan i samarbete med Stockholm och Malmö, kallad ”Trestad 2”. Enligt förhandsbesked från Socialdepartementet kommer ansökan att beviljas, vilket innebär att Social resursförvaltning kommer få ca 12 milj. kronor under 3 år för ett utvecklingsprojekt. Målet för projektet är att förebygga och behandla cannabismissbruk bland ungdomar och unga vuxna. Mini-Maria kommer ha en stor del i projektet, bl.a. genom utvecklandet av webbaserat arbete.

Inom området Familj och relation har det under året varit en generationsväxling på ledningsnivå, där fyra av sex chefer är nya på sitt uppdrag. Parallellt med att man tagit sig an sina nya uppdrag har chefsgruppen gjort ett omfattande arbete med att skapa förutsättningar för ett gemensamt utvecklingsarbete inom området arbetet med våld i nära relationer. Målet har varit att skapa en gemensam plattform för arbetet omfattande alla medarbetare som möter brukare som berörs av relationsvåld. Efter en heldag med medarbetare berörda av frågan, har nu en gemensam utvecklingsplan med en rad olika aktiviteter tagits fram. Det interna utvecklingsarbetet måste dock balanseras, då enheterna har ett stort besöksstryck. Ett annat viktigt utvecklingsarbete som har startats upp på KCK under året gäller mångfald, och vår kunskap om att möta behov från brukare som har sitt ursprung i andra länder och kulturer. Detta arbete kommer att fortsätta för hela verksamhetsområdet genom ett samarbete med förvaltningens enhet för Samhällsinformation.

Inom Ungdomsområdet har 2011 varit en stor utmaning. Området fick genom politiska beslut extra resurser, både för utveckling av nya insatser och för att utveckla det uppsökande arbetet. För uppdraget med nya insatser har ESF projektet Iter varit en viktig motor. I projektet har man fått möjlighet att använda de erfarenheter man fått både genom Nicaraguaprojektet och tidigare samverkan med frivilligorganisationer. De insatser man utarbetat hittills har gett goda resultat. Det lyckade samarbetet med organisationer inom Social ekonomi kan tjäna som modell för andra enheter.

För den reguljära ungdomsverksamheten har utvecklingsarbetet försvårats av ett rekryteringsläge som tagit tid och energi från verksamheten. Under året har man inom Ungdomsenheten, behövt rekrytera medarbetare motsvarande nästan en tredjedel av totala personalstyrkan. Ungdomsenheten är också den enhet som tydligast upplevt att stadsdelarna haft mindre tid till att samverka och motivera ungdomar till insatser. Positivt inom området är att man påbörjat en uppsökarutbildning där samtliga stadsdelarna kunnat erbjudas plats. Ungdomsenheten har också, tillsammans med Ung o Trygg, påbörjat ett antal "hela-staden" processer som kommer att ge en bra plattform för det fortsatta arbetet, t.ex. kring supporterfrågan, skolrelaterade uppdrag, stöd till ungdomar som begår brott m.m.

3.1.1.3 Integration och funktionsstöd

2011 har varit ett händelserikt år. Verksamhetsområdet har bytt namn från "Funktionshinder och särskilda uppdrag" till "Integration och funktionsstöd", detta med syfte att än bättre inkludera enheterna som jobbar med målgruppen nyanlända invandrare.

I januari fördes *Enheten för samhällsorientering* över till förvaltningen, vars uppdrag är att ge utbildning i samhällsorientering för nyanlända flyktingar och invandrare. Enheten utgörs även av *Flyktingguide* som skapar förutsättningar för svenskar och invandrare att mötas. Enheten för samhällsorientering inledde under året ett samarbete med GR vilket innebär att vi erbjuder våra tjänster även till kranskommunerna. Likaså fördes *Möjligheternas hus* över vid årsskiftet. Möjligheternas hus är ett aktivitetshus för personer med psykiska funktionsnedsättningar av mer komplex problematik än på de övriga sex aktivitetshusen.

I april startades *Etableringsenheten* som vänder sig till nyanlända flyktingar som fått uppehållstillstånd inom de senaste två åren. Uppdraget utgörs bl.a. av att utreda och fatta beslut om kompletterande ekonomiskt bistånd. I september skapades en "boendekedja" inom enheten *Boende för ensamkommande* då lägenheter hyrdes in i Gamlestaden respektive Masthugget. Ungdomarna har tillgång till personal. I september startades *Lots för barn med funktionshinder* som skall guida föräldrar, vårdnadshavare och anhöriga till barn med funktionsnedsättning till att få rätt stöd. Verksamheten startar i februari 2012.

Under året har nya lägerformer skapats, däribland läger för seniorer som varit mycket populära samt även läger för barn till anhöriga med en psykisk ohälsa, vilket arrangerats utifrån samarbete med samverkansgruppen *Barn till psykiskt sjuka föräldrar* samt *Gyllingen*.

Dalheimers hus har startat ett projekt som heter *Barn som anhörig*, vilket finansieras av Allmänna Arvsfonden. Målet är att skapa en modell som beskriver flödet för stöd och insatser när en förälder eller annan vårdnadshavare drabbas av en allvarlig sjukdom. Projektet kommer att bedrivas i ytterligare två år.

Social resursförvaltning är processägare för det prioriterade målet " *Många människor med psykiska funktionsnedsättningar saknar idag arbete och bostad, därför ska antalet fullvärdiga bostäder och möjligheter till meningsfull sysselsättning öka* ". Handlings-

planen för detta mål blev klar under hösten 2011. Inför 2012 har en tjänst inrättats för att stödja implementeringen av handlingsplanen.

I slutet av sommaren inrättades två nya tjänster som *Vägledare*, de tillhör organisatoriskt Möjligheternas hus och har tidsbegränsade anställningar på ett år. Uppdragen finansieras av *Psykiatrisamordningen* i Göteborg. Det ena uppdraget består i att förbättra de strukturella förutsättningarna för samverkan mellan kommun, sjukvård, Arbetsförmedling och Försäkringskassan kring personer med psykiska funktionsnedsättningar med syfte att skapa förutsättningar för meningsfull sysselsättning. Syftet är det samma med det andra uppdraget, där den kognitiva arbetsmetoden "ESL" skall utvärderas för att kunna fungera som stöd i det operativa arbetet med att stödja personer med psykiska funktionsnedsättningar och komplexa behov.

Under hösten 2011 har förvaltningen börjat kommunicera ett förslag till ny organisation av de sju aktivitetshusen. Dialogen om denna förändring fortsätter under 2012.

Brukarrevisionen har haft en högre efterfrågan, enheten har inlett ett samarbete med Mölndals stad och med boendeverksamheten inom förvaltningen. Socialstyrelsen har varit på studiebesök och bedömt att vår modell är ett nationellt föredöme.

Under hösten har Flyktingadministration, Etableringsenheten, Enheten för samhällsorientering och Flyktingguide samt Boende för ensamkommande barn samordnat sina administrativa resurser i gemensamma lokaler. Detta skapar förutsättningar för fördjupat samarbete och bättre bemötande av brukarna.

Dalheimers hus visar 2011 ett ekonomiskt resultat i balans. De anpassningsåtgärder som gjordes under hösten 2010 har gett ekonomisk effekt under 2011 samtidigt som intäkterna dessutom har ökat under 2011.

3.1.1.4 Social utveckling

Social utveckling inrättades som nytt verksamhetsområde 2011-01-01. Verksamhetsområdet ansvarar för det utvecklingsarbete som sker inom ramen för Stöd till social ekonomi (stöd till föreningar och till sociala arbetskooperativ) samt förvaltningens Preventions- och utvecklingsenhet, PREVU. Hit fördes också det arbete som görs med att implementera BBiC i stadsdelarna. 2011-07-01 överfördes även verksamheten Ung & Trygg från bostadskoncernen Framtiden till Social utveckling. Samtliga grupper och enheter arbetar vidare med sina basuppdrag; att stötta andra aktörer i deras arbete riktat till invånare i staden.

Avsikten med verksamhetsområdet Social utveckling är att ytterligare tydliggöra och utveckla det konsultativa stödet till stadsdelarna, våra övriga kärnverksamheter samt föreningslivet och övriga samverkansparter med målet att stärka arbetet för ett socialt hållbart Göteborg. Inom verksamhetsområdet arbetar drygt femtio medarbetare och det har under hösten 2011 varit föremål för en organisationsöversyn. Resultatet av denna kommer att vara klart första halvåret 2012. På sikt kommer uppdraget S2020 och Social utveckling att knytas ihop till ett gemensamt verksamhetsområde. Under 2011 har Social utveckling fått en förfrågan från stadsdelarna om att genomföra en förstudie kring ett gemensamt virtuellt kunskapscenter, där stadsdelarna, Social resursförvaltning och ev ytterligare aktörer kan dela kunskap och erfarenheter. Förstudien ska vara klar 120401.

3.1.1.5 Övrig verksamhet

S2020

Genom S2020 har förvaltningen genomfört ett antal utbildningar och tillfällen för erfarenhetsutbyte kring stadsutvecklingsfrågor. Flera av dessa i samverkan med Mistra Urban Futures som även i övrigt är nära sammankopplat med S2020. Forum S2020 etable-

rades under året som verksamhetens huvudnätverk och har representanter för alla SDF, flera relevanta fackförvaltningar samt polismyndigheten. Även på det nya arbetsområdet "urbana dilemman" har flera utbildningstillfällen samt en internationell Think tank genomförts. Under året har också S2020's kunskapsmatris introducerats och finns nu som ett web-baserat redskap. Detta verktyg tillsammans med verktygen för social konsekvensbeskrivning och barnkonsekvensanalys har producerats i samverkan med framför allt stadsbyggnadskontoret. Slående under året har varit efterfrågan på den sociala dimensionen i skilda sammanhang som Göteborg 2021 (Göteborgs 400 års jubileum), det miljöstrategiska programmet, det nyinstiftade Rådet för integration och samhällsgemenskap etc. Detta har också inneburit nya och inspirerande samverkansparter för S2020.

Tillståndsenheten

Under året har en ny alkohollag införts vilket har inneburit att en stor del av verksamheten har fokuserats på en anpassning till denna. Som en följd av lagen har förslag till nya alkoholpolitiska riktlinjer för staden arbetats fram. Enheten deltog i Insikt, en kvalitetsmätning där 166svenska kommuner finns med. Resultatet bearbetas och ett förbättringsarbete har påbörjats internt med bland annat genomgång och modernisering av allt informationsmaterial och samtliga ansökningsblanketter. Ett arbete har även påbörjats med att ta fram och utveckla e-tjänster, anpassat till det nya informationsmaterialet, och detta arbete beräknas vara klart våren 2012. En handlingsplan över förbättringsåtgärder har även tagits fram i samverkan med övriga förvaltningar i staden.

När det gäller samverkan med övriga myndigheter så har arbetet fokuserats på att ta fram uppdaterade rutiner för respektive myndighetssamverkan. Arbetet har pågått under hela året, och sammanfattningsvis så har utvecklingen gått i positiv riktning, dock kvarstår en del utvecklingsområden. Detta gäller främst arbetet med narkotika i krogmiljö där polismyndigheten inte har en egentlig mottagare som arbetar systematiskt i dessa frågor.

Enheten har under året samordnat tillsynsarbetet med folköl och tobak i stadsdelarna genom bland annat utbildning, information samt konsultativt stöd till tillsynspersonal. Omorganisationen har inneburit att enheten har fått lägga ner mycket arbete på att samtliga stadsdelar ska ha en kontaktperson samt en tillsynsplan där det ska framgå hur tillsynsarbetet i respektive stadsdel ska vara organiserat. Under 2011 har enheten även deltagit i ett projekt avseende myndighetsgemensam tillsyn av tobaksdetaljister i Göteborg. Syftet är att göra en gemensam kontroll av utvalda objekt under hösten 2011 för att senare kunna hitta nya angreppssätt mot den organiserade brottsligheten inom illegal tobakshandling. Projektet pågår fortfarande.

Under 2011 har RUS arbetat för att öka tillgängligheten till utbildning i ansvarsfull alkoholserving för restauranger i Göteborg samt flera närliggande kommuner. Antalet utbildningstillfällen har ökats från tidigare omkring 10 per år till 20 tillfällen per år. Deltagarna har också kunnat välja mellan att gå utbildningen på förmiddagen eller på eftermiddagen. Förändringen har varit uppskattad och inneburit att restaurangpersonal kunnat anpassa sitt deltagande efter vad som passat respektive restaurang bäst. Totalt har 266 personer genomgått utbildningen under 2011, vilket innebär att RUS sedan starten 2003 utbildat 1578 personer. En särskild satsning har även genomförts på Öckerö, där 11 personer genomgick utbildningen. En berusningsstudie har även genomförts under senhösten, och resultatet kommer att sammanställas under våren och rapporteras till nämnden.

Fyra utbildningstillfällen har hållits under 2011 i Krogar mot Knark där sammanlagt 68 nyckelpersoner utbildats i tecken på narkotikapåverkan. Nyckelpersoner är personer i ledande ställning på restaurangerna i Göteborg samt ordningsvakter.

3.2 Fördjupad analys beträffande ekonomi och personal/medarbetare

3.2.1 Analys av årets utfall

	Utfall	Aktuell budget	Avvikelse	utfall 2010	Utfall 2009
Nettokostnad	-385 634	-397 550	11 916	-358 410	-382 056
Kommunbidrag	397 550	397 550	0	379 224	382 681
Resultat	11 916	0	11 916	20 814	625
Eget kapital	41 916	30 000	11 916	49 807	28 993
Lönekostnad exkl arvoden	-299 001	-299 549	-548	-270 602	-270 423
Arbetad tid (årsarbetare)	1 015	990	25	941	945
Lönekostnad per årsarbetare	-295			-288	-286

2011 års resultat uppgår till 11 916 tkr och det utgående egna kapitalet uppgår till 41 916 tkr. Årets budgeterade resultat är 0 tkr, vilket innebär en positiv avvikelse med 11 916 tkr. Samtliga verksamhetsområden förutom Boendeområdet redovisar överskott. På en förvaltningsövergripande nivå är intäkterna högre än budgeterat. Detsamma gäller förvaltningens kostnader men kostnadsavvikelsen är lägre, vilket innebär ett positivt resultat för förvaltningen. Det finns olika differenser på ansvars- och enhetsnivå och i kapitel 4 resultat enligt organisationsstrukturen finns en kort ekonomisk beskrivning över läget i respektive verksamhetsområde.

Förvaltningens intäkter överstiger budget med 14 425 tkr. Differensen beror på ett flertal olika anledningar. Nedan nämns några av de väsentligaste positiva avvikelserna:

- ca 5 400 tkr avser återsökt momsersättning för föreningsbidrag. Detta beroende på en dom i högsta förvaltningsrätten.
- ca 2 000 tkr avser statsbidrag för den expansion som skett under hösten för Boende för ensamkommande flyktingbarn.
- ca 2 000 tkr beror på en högre försäljning än budgeterat i Boendeverksamheten. Detta trots den återbetalning på 8 000 tkr som gjordes till stadsdelarna.
- ca 2 000 tkr beror på en högre försäljning än budgeterat inom den dagliga verksamheten på Eldorado, Lägrerverksamheten samt försäljningen till kranskommunerna avseende Enheten för samhällsinformation.
- ca 800 tkr avser högre avgiftsintäkter för tillståndsgivning än budgeterat.

Utöver ovan finns positiva differenser till lägre belopp på ett flertal enheter inom samtliga områden. Ackumulerat blir beloppen väsentliga och bidrar till överskottet. Även negativa avvikelser finns. De största negativa avvikelserna utgörs av förvaltningens nya verksamheter som Etableringsenheten och Enheten för samhällsinformation. Dessa verksamheter har inte kommit upp i full drift vilket medför lägre intäkter än budgeterat.

Förvaltningens totala bruttokostnad överstiger budget med 2 509 tkr. Differensen beror på en nettoeffekt av lägre personalkostnader än beräknat samtidigt som övriga kostnader var högre än beräknat. Samtliga verksamhetsområden förutom Boendeområdet redovisar lägre personalkostnader än budgeterat främst med anledning av vakanser. Det kan också konstateras att de sociala avgifterna är lägre än budgeterat beroende på fler anställda under 25 år och över 65 år än vad som budgeterats. Detta noteras främst inom Boendeverksamheten samt Integration och funktionsstöd. En förklaring skulle kunna vara nyttjandet av vikarier inom Boendeverksamheten samt lägerledarna. Dessutom sänktes arbetsgivaravgifterna i december vilket innebar cirka 1 500 tkr i sänkta kostna-

der för 2011. Nedan presenteras de största kostnadsavvikelserna gentemot vad som budgeterats.

- ca -11 500 tkr avser lägre personalkostnader än beräknat. 5 400 tkr avser lönekostnader och ca 6 600 avser sociala avgifter.
- ca -1 600 tkr lägre IT kostnader än budgeterat.
- ca 6 900 tkr mer utbetalat i föreningsbidrag från Social ekonomi än budgeterat. Detta har möjliggjorts på grund av rätten att återsöka momsbidrag samt lägre kostnader för hemtjänstprojektet än budgeterat.
- ca 3 000 tkr högre kostnader för förbrukningsmaterial än budgeterat, vilket bland annat kan förklaras av en hög efterfrågan på förvaltningens tjänster men också att ekonomiskt utrymme funnits.
- ca 3 600 tkr avser kostnader försörjningsstöd från etableringsenheten till nyanlända flyktingar som inte budgeterats.

Årets utfall uppgår till 11 916 tkr att jämföra med 2010 års utfall på 20 814 tkr. Skillnaden förklaras främst av lägre resultat inom Boendeområdet. Det lägre resultatet förklaras främst av den återbetalning som skedde till stadsdelarna samt att verksamheten har anpassat volymen till den höga efterfrågan med ökade kostnader till följd. Verksamhetsområdet Integration och funktionsstöd redovisar 2011 ett bättre resultat än 2010 främst med anledning av de åtgärder som genomförts på Dalheimers hus. Resultatförbättringen för Dalheimers hus uppgår till nästan 5 200 tkr och årets resultat uppgår i princip till noll. Det kan konstateras att efterfrågan har varit hög på förvaltningens intäktsfinansierade tjänster samt att det 2011 har tillkommit nya uppdrag och verksamheter. I vissa fall tar det tid att komma igång med nya uppdrag alternativt anpassa verksamheten till en förändrad efterfrågan vilket ibland medför överskott under det första året.

Budgeten för 2012 baseras på antaganden om en fortsatt god beläggning i vår intäktsfinansierade verksamhet. Då över hälften av förvaltningens finansiering består av andra intäkter än kommunbidrag innebär det både en risk och en möjlighet. Inom boendeområdet kommer en ny organisation att implementeras. Omorganisationen innebär bland annat ett nytt chefsled samt att arbetsledartjänsterna försvinner. Omorganisationen kommer med stor sannolikhet vara kostnadsdrivande samtidigt som kvaliteten höjs. En viss omställning kommer troligtvis att behövas, vilket innebär vissa risker. I årets budget har förändringsfaktorn bearbetats på ett nytt sätt. Bearbetningen började med diskussioner i förvaltningsledningen om fördelningen mellan områdena och huruvida vissa verksamheter skulle fredas. Därefter har likande diskussioner hållits i verksamhetsområdenas ledningsgrupper. Detta har lett till en mer aktiv hantering och mer genomtänkt resursfördelning. Kommunfullmäktiges budget för 2012 innebär enbart ett fåtal nya uppdrag. Dessutom har nämnden tagit beslut om hanteringen av överskott inom Boendeverksamheten, vilket innebär att eventuella överskott skall återbetalas till köparna. Budgeten för 2012 bygger också på fortsatta avtal för kranskommunerna avseende socialjouren. Dessa håller i dagsläget på att omförhandlas vilket kan innebära en risk. I dagsläget görs ingen annan bedömning än att ekonomin kommer att vara i balans under 2012 även om överskotten kommer att fortsätta minska.

Slutligen bör också nämnas att förvaltningen fortsätter att öka finansieringsgraden av andra intäkter än kommunbidraget. Under 2011 översteg dessa kommunbidraget och förväntas så göra även 2012. En förändrad efterfrågan alternativt förändrade bidrag från stat och länsstyrelser innebär som alltid både risker och möjligheter. Det är därför viktigt att kontinuerligt följa ekonomin för att på så sätt kunna "gasa och bromsa" i tid.

Förvaltningen har hittills visat en god förmåga att snabbt kunna ställa om vid förändrade förutsättningar vilket ger en viss trygghet.

Personalvolymen har i jämförelse med år 2010 ökat med 7,8 procent eller 74 årsarbetare. Ökningen beror främst på nämndens nya verksamheter inom flyktingområdet, Ung och trygg samt Möjligheternas hus. Det kan också konstateras att den arbetade tiden ökat inom Boendeverksamheten med anledning av den höga beläggningen. Utfallet stämmer väl överens med den prognos som lämnades i uppföljningsrapport 3 som uppgick till 7,9 procent eller 74 fler än år 2010.

Snittlönen per årsarbetare har ökat 2,5 procent i jämförelse med 2010. Ökningen beror på helårseffekten avseende 2010 års löneavtal som i snitt uppgick till 2,2 procent och årets genomsnittliga avtalsökning på 2,9 procent. På en övergripande nivå kan därför ingen löneglidning urskiljas. Bedömningen som görs är att det inte finns några väsentliga differenser mellan de lönepolitiska målen och yrkesgrupperna i förvaltningen.

3.2.2 Nettokostnads-, lönekostnads- och personalvolymsutveckling

	År 2010	År 2011
Nettokostnadsutveckling	-6,2 %	7,6 %
Personalvolymsutveckling	-0,4 %	7,8 %
Lönekostnadsutveckling	0,1 %	10,5 %

Nettokostnadsutvecklingen för året uppgår till 7,6 procent eller 27 224 tkr. Nettokostnaden är lika med förvaltningens kostnader minskat med förvaltningens intäkter exklusive kommunbidraget. Då Social resursnämnd knappt till hälften finansieras av kommunbidrag behöver intäkts- och kostnadsmassan bruttomässigt även beröras. Redovisar nämnden ökade intäkter sjunker nettokostnaden och ökar kostnaderna så ökar även nettokostnaden. Förvaltningens totala kostnadsmassa har ökat med 60 159 tkr samtidigt som intäkterna har ökat med 32 935 tkr. Vilket påvisar en nettokostnadsökning på 27 224 tkr. Orsakerna till nettokostnadsökningen beror dels på förändrade resultat i den intäktsfinansierade verksamheten och dels på förändringar i den nämndbidragsfinansierade verksamheten. De största anledningarna till nettokostnadsökningen utgörs av.

- Lägre intäkter samt högre kostnader inom boendeverksamheten, 11 100 tkr. Detta beror främst på dels ökade kostnader för en hög beläggning och dels på den återbetalning av överskottet som nämnden fattade beslut om i augusti.
- Ny nämndbidragsfinansierad verksamhet såsom Ung och trygg, Möjligheternas hus, utökningen av fältarbetet, fler icke biståndsbedömda platser för våldsutsatta kvinnor samt Funktionshinderlotsarna. Även om samtliga av dessa verksamheter inte har varit i full drift från årets början så har de uppskattningsvis ökat nettokostnaden med cirka 8 500 tkr.
- Indexökningar avseende lokaler och löner inom den nämndbidragsfinansierade verksamheten cirka 8 400 tkr (beloppet är beräknat utifrån budget).
- Ökade semesterlöneskuldskostnader och IT-kostnader i jämförelse med föregående år ökar nettokostnaden med cirka 2 100 tkr.
- Dalheimers hus ökade intäkter minskar nettokostnadsökningen med cirka 5 200 tkr.
- Sänkta arbetsgivaravgifter minskar nettokostnaden med cirka 1 500 tkr.

Förvaltningens nya verksamheter för nyanlända flyktingar är statsbidragsfinansierad och redovisar nollresultat. Detta innebär att den inte påverkar nettokostnadsförändringen.

Nästa års budget medger en nettokostnadsutveckling på 5,3 % inklusive indexuppräknings samt nya nämndbidragsfinansierade uppdrag. Nettokostnadsutrymmet i budget förutsätter ett nollresultat avseende nämndens intäktsfinansierade verksamhet. I dagsläget görs ingen annan bedömning än att det skall klaras av. Givetvis finns risker såsom övertalighet i samband med omorganisationen inom Boendeverksamheten eller osäkerhet kring socialjourens avtal med kranskommunerna.

Personalvolymen har i jämförelse med år 2010 ökat med 7,8 procent eller 74 årsarbetare. Ökningen beror främst på nämndens nya verksamheter inom flyktingområdet, Ung och trygg samt Möjligheternas hus. Det kan också konstateras att den arbetade tiden ökat inom Boendeverksamheten med anledning av den höga beläggningen. utfallet stämmer väl överens med den prognos som lämnades i uppföljningsrapport 3 som uppgick till 7,9 procent eller 74 fler än år 2010.

Lönekostnadsutvecklingen uppgår till 10,5 procent och är en effekt av avtalsrörelsen och personalvolymförändringen. Årets lönerörelse uppgick till cirka 2,9 procent och personalvolymförändringen uppgick till 7,8 procent, vilket stämmer väl överens med lönekostnadsutvecklingen. På en övergripande nivå kan därför ingen löneglidning urskiljas. Bedömningen som görs är att det inte finns några väsentliga differenser mellan de lönepolitiska målen och yrkesgrupperna i förvaltningen.

3.2.3 Rekryteringssituation, personalrörlighet

	År 2009	År 2010	År 2011
Avgång, tillsvidareanställda	33	50	52
Rekrytering, tillsvidareanställda	57	72	90
Varav internrekryterade	6	23	35

Ökningen av tillsvidareanställd personal jämfört med tidigare år kan förklaras av att förvaltningen under 2011 har tagit över etableringsenheten, enheten för samhällsorientering, Ung & Trygg samt att förvaltningen vid årsskiftet anställt personalen från "Återvandring Göteborgsinitiativet". Vidare kan ökningen av andelen tillsvidarerekryterade förklaras av en expansion inom enheten för boende för ensamkommande flyktingbarn.

Förvaltningen bedömer att det finns ett gott rekryteringsunderlag beträffande såväl medarbetare som chefer. Boendeverksamhetens omfattande rekrytering av gruppchefer under hösten 2011 visade att förvaltningen lyckades tillgodose sitt rekryteringsbehov genom att attrahera många kvalificerade interna och externa sökande.

3.2.4 Övrig utveckling inom personalområdet

Med stöd av stadens gemensamma HR-processer har förvaltningen skapat en god grundstruktur för HR-frågorna i förvaltningen.

För att ytterligare komma vidare och stärka medarbetarnas och chefernas förutsättningar fokuserar förvaltningen på att skapa en tydligare systematik kring verksamhetsplanering och uppföljning. Genom förbättrade metoder för uppföljning och utvärdering av verksamhetens resultat ges förutsättningar för samtliga medarbetare att vara delaktiga med sin kunskap i utvecklingen av verksamheten.

Genom att arbeta för en större tydlighet i ledningen av verksamheten stärker vi grunden för chefernas och medarbetarnas arbetstillfredsställelse - en verksamhet som vi vet att vi kan vara stolta över!

3.3 Intern kontroll

Självdeklarationen

Revisioner och granskningar av den interna kontrollen ses inom förvaltningen som något positivt. Det påvisar vad som behöver förbättras och är ett verktyg för kvalitetsutveckling. Vad gäller processen med självdeklarationen finns både positiva och negativa saker. Kraven enligt Coso-modellen är förhållandevis hårda och kraven från stadens sida har inte varit tydliga på detta. Vissa av frågorna är inte heller anpassade efter vår organisation. Det bör alltså tydligare framgå vad som förväntas av förvaltningen. Det är också viktigt att en avvägning görs av kontrollnytta och kontrollkostnad och hur våra stödresurser gör störst nytta. Utifrån resultatet av granskningen har vissa förbättringsområden noterats som förvaltningen kommer att arbeta med under 2012, vilket får ses som positivt.

Förvaltningens egna arbete med intern kontroll

I syfte att öka kunskapen om intern kontroll hos medarbetare och chefer har förvaltningen tagit fram en broschyr om intern kontroll kopplat till etik och moral. Till broschyren har också ett antal diskussionsfrågor tagits fram. Under 2011 har förvaltningen arbetat med att broschyren samt tillhörande frågor först diskuterats i verksamhetsområdenas ledningsgrupper och sedan ute på enheterna på ett apt eller dylikt. Detta arbete är nu färdigt och en utvärdering pågår. Utvärderingen syftar till att dels ta reda på vilken effekt detta har haft samt hur vi kan arbeta vidare med frågan.

För att ytterligare nämna väsentliga frågor avseende intern kontroll bör arbetet med Målbild 2013 nämnas. Detta arbete syftar till att stärka förvaltningens arbete med mål, uppdrag, analys, dokumentation samt utvärdering. Givetvis påverkar detta den interna kontrollen i positiv riktning. Slutligen bör det också nämnas att det arbetas med intern kontroll i det dagliga arbetet som inte finns nämnt i intern kontrollplanen såsom till exempel utbildningar inom de administrativa områdena.

Återkoppling intern kontrollplan 2011

År 2011 var det andra året som förvaltningen arbetade med en formell intern kontrollplan. Framtagandet av planen gjordes i respektive stödavdelning (ekonomiavdelningen, HR-enheten samt enheten för verksamhetsstöd). Framtagandet har skett utifrån en listning av väsentliga processer och aktiviteter. I vissa fall har vissa problem varit kända sedan tidigare och syftet med att ta med dem har då varit en ökad systematik i förbättringsarbetet. Utifrån listan med aktiviteter och processer gjordes en väsentlighets- och riskanalys i enlighet med de anvisningar nämnden beslutat om. De risker som kom upp till en viss risknivå skulle granskas.

Resultatet av granskningarna av 2011 års plan är varierande. I huvudsak fungerar de flesta processerna och aktiviteterna tillfredsställande i allt väsentligt. Vissa brister har dock framkommit som behöver förbättras och i dessa fall har kontrollerna tagits med i 2012 års plan. En sammanfattning av granskningarna enligt intern kontrollplanen finns i Bilaga 4.

3.4 Värdering av eget kapital

I bokslutet för 2011 redovisas ett eget kapital på 41 916 tkr. De kommuncentrala riktnivåerna för hur stort det egna kapitalet bör vara påvisar att nämndens egna kapital bör ligga mellan 20 000 till 30 000 tkr. Riktnivåerna bygger på nämndens omsättning.

Nämnden har hittills följt stadens riktlinjer vilket innebar att en viss del av det egna kapitalet överfördes till den kommungemensamma kassan och att nämndens egna kapital uppgått till 30 mkr.

Den grundläggande tanken bakom stadens styrmodell kring storleken på det egna kapitlet och hanteringen av detsamma är att ge nämnderna möjlighet att på egen hand parera situationer med hastigt förändrade förutsättningar.

Förvaltningens prognostiserade intäkter, exklusive kommunbidraget, för 2012 förväntas uppgå till cirka 424 000 tkr. Detta innebär att intäkterna förväntas bli högre än kommunbidraget nästa år, precis som det var 2011. Försäljning av verksamhet och entreprenader utgör den största posten om cirka 276 000 tkr. Till detta kan dessutom de förväntade intäkterna för hyror och arrenden om 44 000 tkr läggas. I och med nämndens nya verksamheter inom flyktingområdet beräknas bidragen komma upp i 74 000 tkr. Mycket förenklat skulle en förändrad efterfrågan på en procent av förvaltningens tjänster innebära en förändring med nästan 4 200 tkr. De största posterna på kostnadssidan utgörs av personalkostnader och lokalkostnader. Detta medför svårigheter att anpassa kostnadsläget på kort sikt. Om exempelvis 2012 års löneavtal blir en procent högre än budgeterat ökar förvaltningens kostnader med cirka 4 000 tkr på helåret.

Förvaltningen har hittills visat prov på att kunna ställa om till förändrade ekonomiska förutsättningar på ett bra sätt vilket minskar risken något. Däremot innebär den minskade finansieringsgraden av nämndbidrag en betydligt ökad risk. Ovanpå denna bedömning får läggas nämndens egen ambition att vilja använda eget kapital för angelägna utvecklingsprojekt.

Den samlade bedömningen av tänkbara risker och möjligheter medför ett önskvärt eget kapital på mellan 30 000-35 000 tkr. För att precisera detta ytterligare och för att hålla nivån inom stadens rekommendationer synes ett eget kapital på 30 000 tkr rimligt. Detta kan sättas i relation till att ett eget kapital på 5 procent av förvaltningens omsättning skulle uppgå till 41 500 tkr.

4 Resultat enligt organisationsstrukturen

Resultat i tkr per område	Nämndbidrag	Årets resultat	Budgeterat resultat	Utgående eget kapital	Resultat 2010
Boende verksamhet	89 007	-2 575	0	0	6 812
Stöd till familjer och individer	117 494	2 348	0	0	2 677
Integration och funktionsstöd	69 512	4 262	0	0	588
Social utveckling	110 062	1 139	0	0	285
Övrig verksamhet	11 475	6 742	0	41 916	10 452
Summa	397 550	11 916	0	41 916	20 814

Verksamhetsområdet Integration och funktionsstöd har under året bytt namn från Funktionshinder och särskilda uppdrag som det hette 2010. Social utveckling är ett nytt verksamhetsområde bestående av främst det gamla verksamhetsområdet Social ekonomi, Prevu samt Ung och Trygg. 2010 års resultat som redovisas för verksamhetsområdet avser Social ekonomi.

Förvaltningen är budgetmässigt uppdelad i fyra verksamhetsområden samt en förvaltningsgemensam/övrig verksamhet.

Boendeverksamheten

Verksamhetsområdet redovisar ett resultat på - 2 575 tkr. Beläggningen inom boendena uppgår till cirka 94% för 2011, vilket går att jämföra med en budget på knappt 90 %. Underskottet ska sättas i relation till den återbetalning på 8 000 tkr till de köpande stadsdelarna som nämnden beslutade om i augusti. Att göra återbetalningen i augusti istället för december innebar en möjlighet för köparna att nyttja medlen på ett bättre sätt än om återbetalningen skulle skett i december. Givetvis innebar återbetalningen en risk men på grund av nämndens goda resultat betraktades den som acceptabel. Både intäkter och kostnader har varit högre än budgeterat med anledning av den höga beläggningen. Anledningen till de sista månadernas kraftiga nedgång kan främst skönjas i att kostnaderna för bevakning, lokaler samt förbrukningsmaterial ökat i jämförelse med våren. Det bör också nämnas att personalkostnaderna ökat under det sista halvåret.

Inför nästa år finns både positiva och negativa risker. Då verksamheten till stora delar är intäktsfinansierad är den beroende av stadsdelarnas efterfrågan i en hög grad vilket innebär både en möjlighet och en risk. I januari sker en omorganisation inom verksamhetsområdet. Bland annat kommer chefsledet att förstärkas med gruppchefer, vilket förbättrar möjligheterna att utveckla verksamheten på ett positivt sätt. Chefsförstärkningen kommer dock att ställa krav på en viss omställning vilket innebär en risk. I skrivandes stund håller socialjourens avtal med kranskommunerna på att ses över, vilket också kan innebära framtida risker.

Stöd till familjer och individer

Verksamhetsområdet redovisar ett resultat på 2 348 tkr. Den positiva avvikelser avser främst vakanser under årets åtta första månader. Detta syns främst inom Ungdomsenheten (2 108 tkr), Familjerådgivningen (825 tkr) samt Familjerätten (478 tkr). Under årets andra hälft har det ekonomiska resultatet stannat av.

Det går inte att skönja några specifika ekonomiska risker inom området i dagsläget. Det som kan nämnas är behovet av nya lokaler för vissa enheter vilket kan ha en kostnadsdrivande effekt.

Integration och funktionsstöd

Verksamhetsområdet redovisar ett resultat på 4 262 tkr. Det positiva resultatet beror på att samtliga enheter redovisar positiva resultat eller resultat väldigt nära noll. Överskott påvisas inom Eldorado (1 710 tkr) beroende på den sena starten av Funktionshin-

derlotsar samt vakanser inom Heminstruktörer för synskadade. Ytterligare överskott redovisas inom Lägrerksamheten (1 785 tkr) främst med anledning av en hög efterfrågan samt vakanta tjänster. Det bör också nämnas att Lägrerksamheten så sent som i november fick ett utökat nämndbidrag (1 200 tkr) på grund av kommunstyrelsens beslut avseende seniorkollo verksamheten. Även Aktivitetshuset redovisar överskott (425 tkr). Detta främst beroende på Möjligheternas hus som överfördes till Social resursnämnd i januari 2011. Dalheimers hus redovisar ett resultat på -44 tkr vid årets slut, vilket är en positiv utveckling. I bokslutet 2010 redovisade enheten ett underskott på -5 229 tkr.

En förutsättning för en ekonomi i balans 2012 inom verksamhetsområdet är givetvis att det arbete som skett inom Dalheimers hus bibehålls. En risk som bör nämnas inför 2012 även om den betraktas som låg är den expansion för ensamkommande flyktingbarn som skett i Masthugget och Gamlestadsvägen. I dessa fall har Migrationsverket inte fastställt ersättningsnivåerna ännu. En försiktig bedömning har dock gjorts med den befintliga verksamheten på Londongatan som grund.

Social ekonomi

Verksamhetsområdet redovisar ett överskott på 1 139 tkr. Överskottet avser främst vakanser inom Ung och Trygg. I övrigt redovisar Prevu ett underskott och Social ekonomi ett överskott. Underskottet inom Prevu beror främst på lokalkostnader samt avgångsvederlag. Social ekonomis överskott beror främst på högre momsintäkter för december månad än vad som tidigare beräknats.

Övrig verksamhet

Utfallet uppgår till 6 742 tkr i relation till ett budgeterat nollresultat. Den positiva budgetavvikelsen avser främst:

- 1 500 tkr genom sänkta arbetsgivaravgifter. De sänkta premierna har inneburit att personalomkostnaderna sänkts för förvaltningen. Stadskansliet fattade beslut i frågan och reglering skedde i december.
- 1 622 tkr avser lägre IT-kostnader än budgeterat.
- 1 029 tkr genom lägre kostnader för återvandrarerna än budgeterat
- 600 tkr avser lägre lönekostnader än budgeterat på de administrativa enheterna beroende på vakanser.
- 950 tkr genom lägre kostnader än budgeterat för semesterlöneskulden.

Resterande avser främst centralt budgeterade medel för flytten till Gårda samt olika mindre poster av förvaltningsgemensam karaktär.

5 Den sociala dimensionen

5.1 Övergripande

5.1.1 Resultatredovisning och analys

Barnperspektivet

Barnperspektivet är av central betydelse för samtliga verksamheter i förvaltningen, inte enbart för de enheter vars kärnuppdrag är att förbättra situationen för barn och unga.

Inom verksamhetsområdet *Stöd till familjer och individer* arbetar samtliga enheter internt för att implementera och utveckla barnperspektivet. Ett verksamhetsövergripande forum med representanter från enheterna träffas två gånger per termin för att utbyta erfarenheter och idéer kring hur enheterna ska fortsätta utvecklingen av barnperspektivet. Detta har bidragit till att hålla fokus på frågan. Att de verksamhetsgemensamma satsningarna har gett genomslag på enheterna kan tydligt ses i form av handlingsplaner, nya rutiner, utvecklingsdagar och att frågan diskuteras på teamträffar och APT. En av utmaningarna handlar om att införa barnperspektiv inom de enheter som primärt arbetar med vuxna brukare. För att stärka barnperspektivet inom dessa enheter har de före detta länsstyrelseprojekten Barnteamet Bruno på Behandlingsenheten och Respons alkoholrådgivning och lekarbetspedagogen på Kriscentrum för kvinnor permanentats. Erfarenheten från dessa verksamheter är att när resurser avsätts till anställda som enbart fokuserar på brukarnas barn och värnar om deras perspektiv stärks barnperspektivet på hela enheten.

Samtliga medarbetare inom *Aktivitetshuset* har fått en halvdagsutbildning om barnperspektivet. Dels utifrån en genomgång av anmälningsskyldigheten enligt Socialtjänstlagen och hur en anmälan eller förfrågan hanteras, dels utifrån barns perspektiv genom att verksamheten Gyllingen beskrev hur de arbetar med barn till psykiskt sjuka föräldrar. Detta har resulterat i en högre kunskap, medvetenhet och förståelse om vårt ansvar gentemot barn till psykiskt sjuka föräldrar. Den största medarbetargruppen på Aktivitetshuset är arbetsterapeuter, som ibland saknar grundläggande kunskaper om Socialtjänstlagen. Det är angeläget att utifrån detta gå vidare med utbildningsinsatser om de övriga delarna av Socialtjänstlagen som styr våra verksamheter. Utbildningssatsningen ger medarbetarna bättre förutsättningar att agera på rätt sätt om vi misstänker att barn till besökare på Aktivitetshuset far illa. Frågan kommer kontinuerligt att följas upp under 2012. Erfarenheterna från aktivitetshusens särskilda satsning kommer att användas även på övriga berörda enheter. *Dalheimers hus* har startat ett projekt som heter Barn som anhörig, vilket finansieras av Allmänna Arvsfonden. Målet är att skapa en modell som beskriver flödet för stöd och insatser när en förälder eller annan vårdnadshavare drabbas av en allvarlig sjukdom. Projektet kommer att bedrivas ytterligare två år. Inom *Lägerverksamheten* finns flera lägertyper som fokuserar på barn som lever under speciella omständigheter. Under året har särskilda läger för barn till psykiskt sjuka föräldrar, läger för ensamkommande flyktingbarn, läger för barn vars syskon har en funktionsnedsättning samt läger för familjehemsplacerade barn anordnats. Dessa har varit uppskattade och barnen/ungdomarna upplever det särskilt positivt att träffa andra i samma situation.

Inom *Boendeverksamheten* fokuserar man på ett ökat barnperspektiv genom att underlätta umgänget för boende med egna barn.

Genom deltagande i nätverket "*Barn och unga i fysisk planering*" har *Social resursförvaltning* arbetat med kompetensinsatser och framtagande av verktyget för barnkonsekvensanalys och sociala konsekvensbeskrivningar. Verktyget lanserades under hösten 2011 och finns nu tillgängligt för handläggare och beslutsfattare. Om verktyget får be-

rättigad status och det politiska uppdraget kring barnperspektivet även i fortsättningen tydliggörs kan detta säkerställa att barnperspektivet rutinmässigt och konsekvent beaktas i fysisk planering. Fortsatt forskning om förhållandet mellan barnperspektiv och andra dominerade trender, som förtätning, regionförstoring, pendling etc, inom stadsplaneringsområdet är också av vikt.

Barn och ungas möjlighet till inflytande i de verksamheter de brukar

Ungdomsenheten, Mini-Maria och Nya insatser till unga i riskzon är de enheter inom verksamhetsområdet som har ungdomar som primär målgrupp. Samtliga enheter utformar sitt arbete och sina insatser i dialog med brukarna. Anpassade brukarenkäter och synpunktshantering utgör möjligheter för ungdomarna att föra fram sina synpunkter och för enheterna att utveckla sina verksamheter. Mini-Maria genomförde under hösten utbildningsdag kring Cannabismissbruk för professionella inom olika myndigheter, man hade då en ungdomspanel som deltog både i planeringen och med reflektioner under heldagen. Ett konkret resultat gällande verksamhetsutveckling ur barn och ungas perspektiv är att Mini-Maria kommer att utveckla en ungdomsportal för att tillmötesgå de ungas önskemål om ökad tillgänglighet. Tillgänglighet via telefon och anpassade öppettider är också något som nu diskuteras.

Lägerverksamheten arbetar med att utveckla verksamheten så att den ger ytterligare mervärde för deltagarna. Vi ser en skillnad i att ”konsumera” fritidsaktiviteter och att planera aktiviteter som ger mera långsiktiga positiva effekter för deltagaren. Det kan vara att man tränas i att ingå i sociala sammanhang där man ser att den egna prestationen ger självkänsla och trygghet till andra. Genom att arbeta metodiskt och målinriktat kring dessa frågor har lägerverksamheten under 2011 tagit ett viktigt kliv att arbeta vidare mot framgent. Lägerverksamheten jobbar också aktivt för att rekrytera ungdomar till föreningslivet. Man anser att ett större engagemang skapar samhörighet, delaktighet och en större möjlighet för ungdomar att kunna påverka samhället lokalt. Lägerverksamheten arbetar för en ökad medvetenhet bland ungdomarna om vikten att engagera sig i närmiljön och få inflytande över sin vardag. På längre sikt handlar det också om att öka tillträde till och delaktighet i samhället via föreningars nätverk. Vilka effekter satsningen får är svårt att mäta.

Inom *Social utveckling* arbetar PrevU riktat mot skolor, fritidsverksamhet och föreningsliv med utbildning i promotiva och preventiva arbetsmetoder, specifikt med strategier mot mobbning men också med metoder för bättre psykosocial och sexuell hälsa. Ung&Trygg stödjer skolor bland annat i framtagande av handlingsplaner mot diskriminering och att ta fram strategier i samverkan med andra myndigheter och organisationer för att minska våld, kränkningar och otrygghet i skolan. Genom BBIC (Barns Behov i Centrum) får stadsdelarna stöd i implementering och fortbildning kring denna specifika utredningsmetodik inom det sociala området. Vidare ger förvaltningen stöd till några föreningar som verkar i skolor med bland annat genusfrågor samt frågor om mänskliga rättigheter och demokrati.

Uppmuntra att unga blir ledare

Lägerverksamheten arbetar aktivt med att etablera kontakt med olika föreningar och organisationer, för att främja ett ökat intresse och föreningsengagemang hos deltagarna för att på så sätt berika deras fritid. Samarbete har skett och sker bland annat med studieförbund, olika gym, Friskis och svettis, FUB, Hipphopp akademien, jägarförbundet, klätterklubbar, 4-H och kanotklubbar. Detta har bidragit till fler nöjda deltagare då man fått tillfälle att prova saker man inte tidigare gjort - man har ställts inför nya utmaningar i anpassade svårighetsgrader. Att verksamheten gör nytta för våra deltagare får vi kvitton på när vi har glada och nöjda deltagare, föräldrar som uttryckligen tackar för en bra

verksamhet, deltagare som vill stanna när förälder ringer och frågar om deltagare vill gå hem tidigare. Många deltagare uttrycker också att man känner sig trygg i sin grupp och att man trivs med sina kompisar i gruppen. För att ytterligare stärka deltagarna och tränas att fungera i sociala sammanhang så ges förutsättningar för deltagarna att påverka lägerinnehållet genom ett demokratiskt förhållningssätt.

5.1.2 Viktiga framtidsfrågor

Barnperspektivet

En viktig faktor för att nå en hållbar utveckling inom barnperspektivet är samverkan, både intern inom förvaltningen och extern mellan myndigheter. I verksamheter som möter personer som lever med våld i nära relationer är inriktningen att brukarna och framförallt barnen ska få hjälp och stöd utifrån ett helhetsperspektiv och att öka kvaliteten i risk- och skyddsbedömningar för att ge våldsutsatta bästa möjliga skydd. Samverkan med myndigheter är en förutsättning till exempel i Barnhuset, för att kunna ge det stöd som utsatta barn och familjer behöver under en rättsprocess. Ett utvecklingsområde under 2012 är att rutiner och strukturer för samverkan inom detta område behöver ses över och fastställas.

För att fortsätta utvecklingen av barnperspektivet under 2012 kommer förvaltningen att utforma gemensamma indikatorer på ökat barnperspektiv. Barnmedarbetarutbildningarna som togs fram 2010 inom verksamhetsområdet Stöd till familjer och individer kommer att fortsätta under året för nyanställda medarbetare.

Barn och ungas möjlighet till inflytande i de verksamheter de brukar

När det gäller barns och ungas möjlighet till inflytande framstår tillgänglighet till verksamheterna som en framgångsfaktor för att uppnå en hållbar utveckling. Tillgänglighet via anpassade kommunikationssätt och öppettider gör att fler barn och unga får hjälp och att fler får möjlighet till inflytande. En annan viktig kommunikationskanal för barn och unga är internetbaserad kontakt. Mini-Maria kommer tillsammans med sina motsvarigheter i Malmö och Stockholm driva ett treårigt projekt där metoderna för webbaserad dialog skall utvecklas. Ett annat sätt att öka den unga brukarens möjlighet till inflytande är genom nätverksmöten med den unges familj och nätverk. Dessa används i till exempel projekt Iter inom Nya insatser för unga i riskzon och syftar till att den unges röst ska bli hörd. Projektet använder även extern utvärdering för att ta tillvara ungdomarnas erfarenheter och åsikter om verksamheten.

Hållbar social utveckling

För att nå en hållbar social utveckling behöver vi möta och arbeta med de utmaningar som ligger i segregationen mellan människor med stora respektive små eller obefintliga resurser. Barn och ungdomar som inte ser eller har möjligheter att själva skapa ett gott liv, riskerar att utveckla olika typer av destruktiva livsmönster - både för sig själva och sin omgivning. I förlängningen ser vi ökat missbruk, psykosocial ohälsa, kriminalitet etc. Fenomen som i sin tur utgör grogrund för ett ökat inflytande från destruktiva krafter i samhället, exempelvis kriminella organisationer. *Social utvecklings* primära uppgift är att arbeta konsultativt för att stödja andra aktörer i deras sociala arbete. För att kunna göra det med kvalitet och hållbarhet behöver verksamheten ytterligare utnyttja kunskap från relevant forskning, ytterligare utveckla samverkansformer med relevanta aktörer (såväl internt i staden om med externt) samt ytterligare utveckla uppföljningssystem som är relevanta för denna typ av konsultativ verksamhet.

Arbetet med hållbar utveckling ställer anspråk på helhetssyn och långsiktighet. Internt är det en utmaning att ha olika leveranskrav på operativa, mer "omedelbara" behov och verksamheter och långsiktiga strukturella förändringar. S2020 har uppdraget att förändra

hur staden planeras för att bryta den skadliga ohållbara segregation som i grunden påverkar stadens framtid och hållbarhet. Det är en utmaning att stödja en verksamhet som med en viss nödvändighet fortlöpande kommer att leverera kritik mot sakernas tillstånd.

Förmåga till helhetssyn och långsiktighet samt förmåga att hantera kritik är nyckelfaktorer internt. Externt kan det handla om balansering mellan marknad och reglering samt om att understödja att nödvändiga överenskommelser kommer till stånd på global nivå. Arbetet med hållbar utveckling är beroende av organisationens förmåga att hantera komplexitet. Att budgettexterna även i fortsättning understödjer att det är genom att samtidigt och överallt arbeta med de tre dimensionerna är av största vikt.

5.2 Mångfald och integration

Under 2010 genomfördes en förvaltningsövergripande kartläggning som syftade till att få en bild över hur respektive enhet arbetar för att säkerställa att enheten lyckas tillhandahålla en likvärdig service till grupper som i diskrimineringslagstiftningen utpekas som särskilt missgynnade eller åsidosatta.

Resultatet varierade mellan de olika enheterna men generellt upplever personalen god tillgänglighet och professionalitet gentemot brukarna samtidigt som många enheter konstaterade förbättringsområden. Några av de upplevda förbättringsområdena handlade exempelvis om fysisk tillgänglighet, avsaknad av tolk, att information om verksamheten endast finns på svenska, samt bristande kunskap om psykisk funktionsnedsättning. I övrigt är det utifrån resultatet svårt att dra några generella slutsatser, men utifrån enheternas sammanställningar så är förvaltningens bedömning att många enheter identifierat ett eller flera utvecklingsområden som kan beaktas i framtida mål- och utvecklingsarbete.

Inom ramen för projektet "Målbild 2013" integreras genus, ålder och etnicitet i den ordinarie uppföljningen av verksamheten. Under 2012 kommer förvaltningen att lägga fokus på delprojektet "Systematiserad uppföljning" i syfte att stödja enheternas kvalitets- och utvecklingsarbete. I projektet kommer ett antal enheter under året att arbeta utifrån en modell för uppföljning. Efter att modellen utvärderats skall den implementeras i hela förvaltningen och skapa ett enhetligt arbetssätt. I utvecklingen av modellen ingår att verksamheten skall följas upp och analyseras utifrån att jämställdhetsfrågorna integreras i den ordinarie uppföljningen, vilket förväntas ge förvaltningen ett bättre underlag för analys och generera beslut som kommer brukarna till nytta.

5.3 Jämställdhet

Medarbetare

Under 2011 har förvaltningen tagit fram en nulägesbeskrivning inom medarbetarperspektivet genom deltagande i JÄMIX, medarbetarenkäten, samt en uppdatering av förvaltningens plan för medarbetares lika rättigheter och möjligheter.

De senaste årens rapporteringar vad gäller exempelvis könsfördelning och löneskillnader mellan könen är stabila och visar inga större skiftningar mellan åren.

Resultatet utifrån JÄMIX visar att förvaltningen är mer jämställd än medianen avseende variablerna lika karriärsmöjligheter, löneskillnader, långtidsfrånvaro och uttagna föräldradagar jämfört med andra organisationer i Sverige. Resultatet visar även att förvaltningen blivit något mer jämställd under 2010 i förhållande till 2009.

I jämförelse med andra organisationer visar resultatet även att förvaltningen är mindre jämställd än medianen avseende hur många män och kvinnor som finns i respektive yrkesgrupp, samt könsfördelningen i högsta ledningsgruppen.

När det gäller kränkningar och trakasserier så visar resultatet i medarbetarenkäten 2011 att drygt 22% (jmf 19% Göteborgs Stad) av förvaltningens medarbetare upplever att de har varit utsatta någon form av kränkning eller varit föremål för trakasserier på arbetsplatsen under de senaste 12 månaderna. Enligt resultatet har 63% (jmf 54% Göteborgs stad) av de som upplevt sig kränkta/trakasserade sökt stöd av arbetsgivaren och av dessa anser 47% (jmf 43% Göteborgs stad) att man fått det stöd man behöver. Av de som rapporterat kränkningar/trakasserier anser 45% (jmf 49% Göteborgs Stad) att problemet kvarstår.

Med detta resultat kan sägas att Social resursförvaltning ligger sämre till än staden i övrigt när det gäller upplevda trakasserier/kränkningar, samtidigt som förvaltningen ligger bättre till när det gäller rapportering och stöd från arbetsgivaren.

Skillnader i sjukfrånvaro mellan män och kvinnor brukar betraktas som en viktig variabel när det gäller att förklara hur jämställd/ojämställd en organisation är. Generellt inom Göteborgs Stad liksom samhället i övrigt är kvinnor mer sjukskrivna än män, utan att det finns någon egentlig förklaring på varför. Med en tillbakablick under de senaste åren är sjukfrånvaron den jämställdhetsvariabel som Social resursförvaltning lyckats bäst med. År 2007 när förvaltningen bildades var den totala sjukfrånvaron för 8,1% för kvinnor och 4,3% för män. Till och med december 2011 var motsvarande siffror 5,4% för kvinnor och 4,9% för män.

Brukare

Förvaltningen har inte något uppföljningsverktyg som säkrar att jämställdhetsperspektivet integreras och blir en del av samtliga beslut där det skulle vara relevant. På enhetsnivå redovisas i hög utsträckning könsuppdelad statistik och det finns flera exempel på hur denna bild påverkat beslut om verksamhetens inriktning.

Förvaltningen har flera verksamheter där man inom ramen för kärnverksamheten arbetat aktivt med att integrera och i vissa fall gjort särskilda satsningar för att öka jämställdheten. Några exempel på detta är Prevus utbildningar, boendeverksamhetens projekt "Ta hand om våldet" och Dialogas utbildning "Ge mig nya ögon att se med".

I förvaltningens arbete med Målbild 2013 ingår att samtliga verksamheter skall analysera sina resultat utifrån könsuppdelad statistik som grund för fortsatt utveckling av verksamheten.

5.4 Utbildning

Nämnden arbetar inte inom detta område.

5.5 Folkhälsa

I samtliga verksamheters uppdrag inom Social resursförvaltning ingår uppdraget att arbeta med att förbättra hälsan, såväl den fysiska som den psykiska och att inriktningen är jämlikhet i hälsa. Förvaltningen lyfter här fram några exempel från olika områden.

Ungdomsenheten har under året förstärkt det uppsökande arbetet genom att anställa tre nya medarbetare och en arbetsledare i fältgruppen. Social resursförvaltning har även bekostat en gemensam vidareutbildning för tio av stadsdelsförvaltningarnas fältarbetare - en högskoleutbildning med fokus på uppsökande arbete.

Mini-Maria och Behandlingsenheten deltar i projektet Trestad 2. Projektet drivs i samverkan mellan Göteborgs stad, Malmö stad, Stockholms stad och Socialdepartementet. Projektet kommer att pågå fram till och med 2014 och sker i samarbete med länsstyrelserna i storstadslänen, samt Beroendesjukvården. Det övergripande syftet med projektet är att minska användningen av cannabis bland ungdomar under 25 år. Orsaken till att

användningen av cannabis utgör temat för samverkan är att det är det absolut vanligaste narkotikapreparatet. 80-90 % av dem som har testat narkotika har testat cannabis. För att nå det övergripande syftet med projektet planerar städerna att arbeta på tre nivåer; förebyggande insatser, tidiga insatser samt vård/behandling. Stora resurser kommer användas till forskarstöd, både för att arbeta fram de metoder man vill pröva och till uppföljning av projektets olika delaktiviteter.

En utbildnings/informationsdag om Cannabis genomfördes av *Mini-Maria* i oktober, med utbildningsinslag från egen verksamhet, aktuella forskare, länsstyrelsen och ungdomar med egen erfarenhet. Cirka 400 personer från olika myndigheter och professioner deltog under dagen, som också finns dokumenterad på film och i text. Evenemanget och cannabisproblematiken belystes utifrån denna heldag, också medialt i GP och nyhetssändningar inom radio och TV.

Etableringsenheten ansvarar för att arbeta med rehabilitering av de nyanlända flyktingar som av arbetsförmedlingen bedöms ha en nedsatt prestationsförmåga. Man följer också upp nyanlända barn och ungdomars hälsa i samverkan med deras föräldrar. *Aktivitetshuset* är en av de enheter som jobbar mest aktivt med hälsofrågor. Aktivitetshuset har genomfört ett flertal direkt hälsofrämjande aktiviteter för sina deltagare, framförallt idrotts- och utflyktsarrangemang i samverkan med brukarföreningen Friskvårdsklubben. Några av aktivitetshuset har i samverkan med Folkuniversitetet genomfört kurser i: Kost och hälsa, Zumba och Magdans. Flera aktivitetshus har i samverkan med stadsdelarnas hälsotek, genomfört föreläsningar på olika hälsoteman, såsom vikten av regelbunden sömn, sambandet mellan kost och hälsa, avslappningsövningar etc. Aktivitetshus Villa Söder har i samverkan med Friskvårdsklubben, stadsdelen Örgryte-Härlandas boendestöd och Psykosöppenvård Öster under hösten 2011 startat ett hälsoprojekt. Avsikten är att nå individer med psykiska funktionsnedsättningar som tidigare varit svåra att engagera i aktiviteter för respektive verksamhet. Varje aktivitetshus kommer från 2012 ha en person riktad mot Friskvårdsklubben. Målet är att friskvård ska bli ett naturligt, väl synligt inslag på samtliga hus.

Inom *PrevU* arbetar Kunskapskällar'n med arbete inom ANDT-området (ANDT=Alkohol, Narkotika, Doping, Tobak). Genom Hiv/STI-gruppen arbetar man för ökad sexuell hälsa. Gruppen Barn och unga arbetar med metoder för ökad psykosocial hälsa och Dialoga arbetar mot våld i nära relationer. Samtliga team inom PrevU arbetar genom utbildningar, konsultationer samt nätverksarbete - ofta i samverkan med andra aktörer.

Enheten *Ung&Trygg* har som grundläggande uppdrag att arbeta för att motverka nyrekrytering till kriminella gäng. Detta görs genom stöd till stadsdelsförvaltningar, föreningar, organisationer, myndigheter och näringsliv för att utforma strukturer för samverkan, exempelvis stöd till organisering av SSPF-grupper i stadsdelarna (SSPF=Skola, Socialtjänst, Polis, Fritidsverksamhet) och insatser i samverkan, exempelvis riktlinjer, policys och samverkansprojekt.

Genom *Föreningsstöd* stödjer förvaltningen föreningar som arbetar med inriktning mot jämlikhet i hälsa, exempelvis föreningar som ger stöd till barn i familjer med psykisk ohälsa. Man stödjer också tidiga insatser för barn till missbrukare samt barn som möter våld i hemmiljön och insatser för att stärka föräldraskapet. Stöd ges också till bland annat frivilligcentraler som arbetar för att motverka ensamhet och isolering.

En stor del av förvaltningens verksamheter har strukturerad samverkan med sektorn Social ekonomi. Samarbetet innebär ett kunskapsutbyte mellan sektorerna. Genom att arbeta ihop bedöms man kunna nå fler personer ur de olika målgrupperna än vad man gjort var för sig. Flera av de personer som vänder sig till ideella organisationer skulle

med stor sannolikhet inte själva vänt sig till socialtjänsten för stöd och behandling. Här följer några exempel:

- Behandlingsenheten avdelar behandlare till Livsstilshuset (KRIS) och halvvägsboendet för kvinnor inom Vägen Ut kooperativen cirka 1 dag per vecka. Syftet är att bidra med socialrådgivning, stöd i övriga samhällskontakter och erfarenhetsutbyte mellan sektorerna.
- Nya insatser för unga i riskzon, Boendeverksamheten och KRIS (Kriminellas revansch i samhället) samarbetar för att möjliggöra ett halvvägshus inom KRIS
- Prostitutionsgruppen samarbetar med Stadsmissionen kring det uppsökande arbetet bland gatuprostituerade, t.ex caféverksamhet i kyrkan.
- Ett påbörjat samarbete med ideella kvinnojourerna kring ett gemensamt arbete för bättre utnyttjande av jourplatser.
- Stödcentrum för unga brottsoffer planerar gemensam aktivitet med Brottsofferjoren på Brottsofferdagen.

5.6 Individ- och familj

5.6.1 Resultatredovisning och analys

Föräldrastöd

Inom förvaltningen finns det ett antal enheter som har stöd till föräldrar som en del av sin kärnverksamhet. Exempel på verksamheter där föräldrastöd är en viktig del av det dagliga arbetet är Barnhus, Kriscentrum för kvinnor, Kriscentrum för män, Mini-Maria, Familjerådgivningen och Familjerättsbyrån. Under året har tre utvecklingsprojekt som berör området genomförts och/eller avslutats. De två projekt som avslutats är Tidiga insatser för barn till missbrukande föräldrar och lekararbetspedagogik på Kriscentrum för kvinnor. Båda projekten har resulterat i permanentad verksamhet som dels syftar till utveckla utveckla föräldrastödet och dels till att utveckla det direkta behandlingsarbetet gentemot brukarnas barn. Det tredje projektet genomförs av Utväg män och avslutas under 2012. Inom projektets ram har två pappakurser genomförts för män som utövat våld i nära relationer. Projektet kommer att utvärderas under 2012 och då fattas även beslut om eventuell fortsättning av verksamheten.

Evidensbaserade insatser - missbruks- och ungdomsvård

Inom missbruks- och beroendevården finns få evidensbaserade metoder. De metoder som används inom verksamhetsområdet är bland annat processinriktade samtal för individer, par- och familjesamtal med psykodynamisk grund, korttidsintervention, grupprogram för återfallsprevention, KBT, hasch-program och nätverksarbete. Förvaltningens ambition är att bedriva evidensbaserad praktik, det vill säga utgå från bästa vetenskapliga kunskap när det gäller insatser och metoder, brukarnas erfarenheter och önskemål samt medarbetarnas erfarenhet och kompetens. I sammanhanget utgör enheternas arbete med att implementera de nationella riktlinjerna för missbruks- och beroendevården en viktig del.

Flera enheter inom förvaltningen arbetar för närvarande med att utveckla tillämpningen av kartläggnings- och bedömningsinstrumentet IKM-DOK. Syftet är att öka kunskapen om våra brukare, kvaliteten i våra insatser samt vilka resultat våra insatser genererar för brukarna. Denna kunskap kan sedan användas som underlag för att vidareutveckla verksamheten. Enheterna har kommit olika långt i implementeringen av instrumentet och man arbetar med att anpassa instrumentet efter de specifika målgrupper enheterna har.

De erfarenheter som hittills dragits är att IKM-DOK har goda förutsättningar att generera kunskaper som dels kan beskriva nyttan för brukare och dels ge underlag för verksamhetsutveckling. Enheterna har också identifierat vissa svårigheter i tillämpningen av instrumentet som behöver hanteras.

För förvaltningens enheter för missbruksbehandling visar 2011 års brukarundersökning att brukarna i regel anser att deras situation har förbättrats genom de kontakter de haft med behandlingarna. 79 % av Mini-Marias brukare anser att deras situation förbättrats genom kontakten med Mini-Maria. Motsvarande siffror för Behandlingsenheten är 88 %, och för Respons 93 %. En jämförelse med 2009 års brukarundersökning visar att resultatet för Behandlingsenheten är oförändrat. Dock visar både Mini-Maria och Respons något sämre resultat 2011.

Verksamheten Nya insatser för unga i riskzon arbetar med målgruppen unga mellan ca 13-29 år. Insatserna riktar sig främst till unga som tidigare tagit del av olika insatser utan att de medfört ett positivt hållbart resultat. Då uppdraget är att utarbeta nya metoder ligger det i sakens natur att de inte är evidensbaserade. De insatser som genomförts under året är volontärarbete, friluftspedagogik samt samarbete med Livsstilshuset, vilket är en verksamhet som drivs av KRIS och som riktar sig till unga som vill lämna gängkriminalitet. Insatserna följs upp och utvärderas. De uppföljningar som gjorts visar på goda resultat överlag. Bland annat kan nämnas att 9 av de 10 volontärer som återvänt från sin volontärstjänst kommit i sysselsättning. Innan insatsen startade hade sju av tio försörjningsstöd och samtliga var utan ordnad sysselsättning.

Nya verksamheter

I januari fördes *Enheten för samhällsorientering* över till förvaltningen, vars uppdrag är att ge utbildning i samhällsorientering för nyanlända flyktingar och invandrare. Enheten utgörs även av *Flyktingguide* som skapar förutsättningar för svenskar och invandrare att mötas. Enheten för samhällsorientering inledde under året ett samarbete med GR vilket innebär att vi erbjuder våra tjänster även till kranskommunerna. Under 2011 kom det färre flyktingar till Göteborg än beräknat och därmed också färre deltagare i samhällsorienteringen.

I april startades *Etableringsenheten* som vänder sig till nyanlända flyktingar som fått uppehållstillstånd inom de senaste två åren. Uppdraget är bland annat att utreda och fatta beslut om kompletterande ekonomiskt bistånd. I september skapades en "boendekedja" för barn och unga inom enheten *Boende för ensamkommande* då lägenheter hyrdes in i Gamlestaden respektive Masthugget. Ungdomarna har tillgång till personal.

Boendet för ensamkommande erbjuder boende för ensamkommande barn som hänvisats av Migrationsverket. Enheten består av boende på tre olika adresser, vilka utgör en "boendekedja". Enhetens uppdrag är att skapa förutsättningar för att skapa trygga förhållanden, stöd och struktur i vardagen, hjälpa de unga till ökad självständighet och att förstå sitt nya samhälle. Ungdomarna ska gå i skolan, de skall hjälpa till med praktiska sysslor såsom städning, matlagning med mera. De ska motiveras till att klara sitt dagliga liv på egen hand. Medarbetarna skall även uppmuntra ungdomarna till en aktiv fritid.

5.6.2 Viktiga framtidsfrågor

Viktigaste framtidsfrågorna för förvaltningen är att utveckla och säkerställa att vi erbjuder evidensbaserade metoder, fortsätta utveckla uppföljnings- och utvärderingsmetoder och analysera och anpassa efter förändringar och krav från omvärlden.

Inom *behandlingsområdet* är implementeringen av IKM-DOK en viktig del. Genom att använda IKM-DOK ökar våra förutsättningar att följa upp effekterna av våra insatser. Den systematiserade uppföljning som systemet genererar ger oss i förlängningen även

ett bättre underlag för analys i vårt utvecklingsarbete. Genom det gemensamma projektet Trestad 2 kommer verksamheter inom Social resursförvaltningen få statligt bidrag på sammanlagt 4 miljoner kronor per år i tre år. Resurser som skall användas för att utarbeta nya kunskapsbaserade metoder, både förebyggande insatser och behandling, för att minska cannabissmissbruk hos ungdomar och unga vuxna.

Resultatet av missbruksutredningen utgör den viktigaste externa faktorn. Innehållet i utredningen innebär både hot och möjligheter. Positivt är att det i utredningen föreslås ökade anslag till forskning och erfarenhetsutbyte kring behandling av missbruk. Negativt är dock att utredningens förslag till förändrad organisation och den stora fokuseringen på medicinska förklaringsmodeller i värsta fall kan medföra flera år av tappad utveckling.

De viktigaste utvecklingsfrågorna för både *boendeverksamhet* och *socialjour* rör samverkan och att gå i takt med övriga aktörer i staden och för det krävs effektiva forum. När det gäller boendeverksamheten är avvägningen av vad som är socialtjänstens ansvar i hemlöshetsfrågan avgörande, eftersom staden som övriga storstäder är belastad av en hög bostadsbrist. Det är också viktigt att samverka med stadsdelarna fungerar utifrån ett helhetsperspektiv, så att inte människor fastnar i vår verksamhet och på så sätt överkonsumerar insatser eller blir stigmatiserade på grund av att alternativ saknas. Även för metodutveckling är samverkan avgörande - De metoder vi utvecklar internt måste stödjas av den ansvariga delen av socialtjänsten, som också behöver fördjupad kunskap i de modeller som utvecklas både nationellt och internationellt. Som stor boendeleverantör kan vi användas i högre grad i normerande syfte för staden i enlighet med de nationella (och internationella) riktlinjer och forskningsresultat som finns på området.

Inom *flyktingområdet* finns förslag om olika lagändringar som kan komma att påverka våra verksamheter. Samhällsorientering är idag i huvudsak till för flyktingar som omfattas av etableringsreformen men målgruppen kan under nästa år komma att utökas till att omfatta fler nyanlända invandrare. Om många då väljer att gå på utbildningen behöver verksamheten utökas och troligen kommer den också att behöva erbjudas på ännu fler språk. Förändringar i passkraven från Somalia i juli 2012 kommer sannolikt att innebära att anhöriginvandringen därifrån ökar under hösten vilket i så fall påverkar både Etableringsenheten och de övriga verksamheterna inom flyktingområdet.

När det gäller *mottagning av ensamkommande barn* pågår en statlig utredning om hur kommunernas mottagning ska fungera. Vad detta innebär är svårt att förutsäga men det kan innebära att Göteborg kommer att få ta emot fler ensamkommande barn än tidigare. Under 2011 har, i samarbete med stadsdelarna, ett utvecklingsarbete för att få en fungerande boendekedja och gemensamma riktlinjer för mottagning av ensamkommande flyktingbarn startats vilket bland annat lett till startandet av två nya boendeenheter i Gamlestaden och Masthugget. Detta arbete kommer att fortsätta under 2012 och är viktigt för att mottagningen ska bli bra och fungera på samma sätt oavsett i vilken stadsdel barnet hamnar.

Etableringsreformen infördes 2010-12-01 och utveckling av formerna för hur samarbetet med arbetsförmedlingen ska gå till och hur *Etableringsenhetens* arbete ska organiseras på bästa sätt pågår fortfarande. Etableringsenheten startades i april och under året har nästan all tid gått till att administrera försörjningsstöd. Utöver samarbetet med Arbetsförmedlingen är en viktig framtidsfråga att kommungemensamma regler och rutiner för hur boendesituationen för flyktingar ska hanteras tas fram.

5.7 Äldre

Alla boende på Bergsjöhöjd skall ha en aktuell genomförandeplan. Vi arbetar med att utveckla systematiken gällande inhämtandet av brukarsynpunkter och vi individualise-

rar utbudet av sysselsättning genom kartläggning av önskemål och behov hos de äldre. Ett viktigt mål är att säkerställa att alla boende får erbjudande om aktiviteter. Vi arbetar också med att utveckla kontaktmannaskapet för medarbetarna bland annat genom utbildning i MI (Motiverande Intervju) och bemötande. Varje våning har haft boendemöten regelmässigt under året.

Resultat av brukarenkäten: NKI gällande delaktighet 75.

5.8 Sjukvård i hemmet

Nämnden arbetar inte inom detta område.

5.9 Människor med funktionsnedsättning

5.9.1 Resultatredovisning och analys

Möjligheterna till arbete och meningsfull fritid

Under 2011 har Aktivitetshuset sammanställt en plan för organisationsförändring med syfte att förbättra förutsättningarna för att erbjuda meningsfull sysselsättning. Främsta förbättringsområdet är att stärka brukares möjlighet till arbete och utbildning utanför Aktivitetshuset. Detta gör man genom att skapa tjänster med ett tydligt uppdrag att lotsa brukare ut från Aktivitetshuset och genom att koncentrera verksamheterna till ett mindre antal lokaler samt genom att se över bemanningen. Aktivitetshuset kommer göra om tre tjänster till vägledare (fd benämning jobbcoach) under våren 2012. Dessa tre ska arbeta utifrån distrikten nordost, Hisingen-väster samt centrum med att stödja individen ut i arbete, praktik, arbetsträning eller utbildning.

Antalet besökare har minskat under 2011 i jämförelse med 2010. Det totala antalet besökare har minskat med ca 2 %, antalet unika besökare med ca 12 % och antalet besökare under 30 år har minskat med ca 21 %. Minskningen av antalet besökare är inte jämt fördelat mellan aktivitetshuset. Den främsta minskningen står Aktivitetshuset Villa Söder och Aktivitetshuset Centrum för. Det är framförallt bekymmersamt att antalet yngre besökare minskar. Förra året konstaterade vi att antal besök av yngre (18 - 29) ökat med cirka 60 % från 2008 till 2010. Flera aktivitetshus har gjort erfarenheten att ungdoms-satsningarna resulterat i fler antal ungdomar på aktivitetshuset, men att erbjudandet om en dags riktade aktiviteter till ungdomsgruppen inte räcker för att möta ungdomarnas behov. Många ungdomar efterfrågar aktiviteter måndag till fredag, aktiviteter som liknar ett jobb eller en utbildning och som kan bidra till struktur på vardagarna. Några aktivitetshus har tappat besökare med behov av social gemenskap när man dragit ner på antalet luncher i veckan. De aktivitetshus som erbjuder lunch måndag till fredag har flest besökare av denna kategorin.

Arbetsgrupperna inom aktivitetshuset; Via Nova, Aspekt samt Rekvisita har sammanlagt haft 59 unika deltagare under året. Jobbcoachen har träffat 37 deltagare under året, varav 8 deltagare har gått ut i praktik och tre deltagare har fått lönearbete på den reella arbetsmarknaden

Förvaltningens konsultativa stöd och ekonomiska bidrag till ideella organisationer inom funktionshinderområdet bidrar till en ökad möjlighet till arbete, meningsfull fritid, sociala sammanhang och stöd i vardagen till personer med funktionsnedsättning. Sammanlagt har över 60 föreningar/organisationer beviljats drygt 22 milj kronor i bidrag. Därutöver har bidrag beviljats till sysselsättningsskapande verksamhet inom sektorn social ekonomi, två aktivitetshus, Gyllenkroken och Göteborgsfontänen och 12 sociala arbetskooperativ. Sammanlagt bidrag med drygt 14 milj kronor. Enligt riktlinjerna för bidrag till ideella organisationer ansvarar de för att kvalitetssäkra och följa upp sin verksamhet

och resultatet för den enskilde. Detta sker vid ansökningstillfället 1 augusti varje år. Förvaltningen erbjuder också i egen regi handledarstöd till sociala arbetskooperativ där kooperatörerna har begränsad arbetsförmåga på grund av fysisk funktionsnedsättning eller psykisk ohälsa. Sammanlagt 14 arbetskooperativ med i genomsnitt 8 kooperatörer i varje får stöd till sysselsättning på detta sätt. Ett ytterligare resultat av handledarstödet är att personer med långvarigt nedsatt arbetsförmåga har kunnat få ett lönearbete. Antalet lönebidrags- och trygghetsanställda har ökat med ca 75 % jämfört med föregående år från 8 till 14 personer.

Föräldrastöd

I september startades den nya enheten *Lots för barn med funktionsnedsättning*, enheten utgörs av två medarbetare. I februari 2012 öppnas verksamheten för brukarna. *Lots* verksamhets uppdrag är att vägleda föräldrar till barn med funktionsnedsättning till rätt instans. Enheten erbjuder föräldrar, vårdnadshavare och anhöriga information om vilket stöd som finns för barn med funktionsnedsättning. Enhetens uppdrag är i första hand att lotsa rätt inom Göteborgs stad, men även att kunna ge information om vilken myndighet man skall vända sig till om en förfrågan faller utanför kommunens uppdrag. Man önskar även samverka och utbyta erfarenheter med organisationer och verksamheter som arbetar med barn med funktionsnedsättning.

Lägerverksamhetens huvuduppdrag, läger enligt LSS, är till både för lägerdeltagaren och de övriga familjemedlemmarna på hemmaplan. Basverksamheten utgörs av fasta grupper som bedriver helgläger samt sommarläger återkommande året runt för att täcka ett kontinuerligt behov hos de berörda familjerna. Utöver basverksamheten arrangeras även under skolloven syskonläger för att uppmärksamma och stärka syskonen och deras speciella roll i familjen. Under 2011 erbjuder förvaltningen fyra sådana lägertillfällen med totalt cirka 65 platser. Allt populärare familjeläger anordnas på Runntångens lägergård fyra gånger per år. Det finns plats för 4-5 familjer per tillfälle. Umgängesläger har genomförts vid tre tillfällen under året.

5.9.2 Viktiga framtidsfrågor

I september startades *Lots för barn med funktionshinder* som skall guida föräldrar, vårdnadshavare och anhöriga till barn med funktionsnedsättning att få rätt stöd. Från och med februari 2012 kommer enheten att börja ta emot brukare och en utvärdering och eventuell utökning av verksamheten bör göras inför 2013.

En utredning angående möjligheten att slå ihop *Dalheimers Hus och Eldorado* i syfte att skapa högre tillgänglighet för brukare samt samla den kompetens som finns på de båda enheterna startade i december 2011. Utredningen kommer att bli klar under våren 2012 och därefter fattas eventuellt beslut om en sammanslagning.

Under 2011 gjordes en satsning inom aktivitetshuset när det gäller *barnperspektivet* och personalens ansvar att uppmärksamma barns situation. Detta arbete bör nu fortsätta på övriga enheter inom verksamhetsområdet.

Arbetet med att implementera handlingsplanen för det politiska målet om *meningsfull sysselsättning* för personer med psykisk funktionsnedsättning blir en viktig fråga under 2012. Som en del i detta kommer även verksamheten vid nämndens sju aktivitetshus att ses över och förändras för att bättre möta brukarnas behov.

5.10 Fritid

Tack vare nytt kommunbidrag har på försök 24 omgångar med seniordagar genomförts i Lägerverksamhetens regi under höstterminen. Det har varit 12 veckoläger vardera på Onsalagården utanför Kungsbacka och Stora Hals lägergård på Orust. Varje vistelse har

omfattat två-tre vardagar. Verksamheten har i första hand vänt sig till ensamstående personer, 75 år eller äldre, samt seniorer som vårdar eller stöttar en nära anhörig. Deltagarnas egenavgift har varit 100 kr per dygn.

Projektets grundidé har varit att till förmån för en angelägen målgrupp använda Lägerverksamhetens redan befintliga men delvis outnyttjade resurser i form av lägergårdar, kockar och aktivitetsledare. Förhoppningen har varit att lägerdagarna om möjligt skulle kunna fungera som kontaktskapande, stimulerande, hälsofrämjande och förebyggande insatser. Tanken har också varit att om möjligt låta grupperna återkomma med jämna mellanrum för att ytterligare stärka gemenskapen och underlätta för fortsatta kontakter på hemmaplan.

Responserna från deltagarna har varit överväldigande positiv. Lägerdagarna har inneburit trivsam samvaro under enkla och gemytliga former. Det har handlat om aktiviteter av varierande slag, lek och allvar i en härlig blandning och gemensamma måltider och god mat. Övervägande andelen deltagare är kvinnor, 18 % av deltagarna är män. Verksamheten med seniordagar kommer att fortsätta även under 2012.

Fritidssektorn är en av de sektorer i stadsdelarna som Ung & Trygg riktar sig särskilt till. Ung & Trygg stödjer stadsdelarna, föreningar, organisationer och näringsliv med att i samverkan utveckla egna insatser för att förebygga kriminalitet och rekrytering till kriminella gäng. Förvaltningen ger genom kommunbidraget flera föreningar möjligheter att driva och utveckla nya former av fritidsaktiviteter, ofta i samarbete med kommunens egna verksamheter. Antalet personer som engagerar sig i föreningarnas fritidsaktiviteter har ökat under de senaste två åren och samarbetet med kommunens verksamheter utvecklas successivt. IM och KFUM är exempel på organisationer som beviljats integrationsbidrag med målet att skapa en meningsfull fritid för nyanlända barn och ungdomar.

5.11 Kultur

Nämnden arbetar inte inom detta område.

5.12 Stadsutveckling

Under 2011 har en ny funktion skapats i förvaltningen i syfte att öka kompetens och kapacitet kring dialogprocesser och urbana dilemman och konflikter. Under hösten påbörjades den första utbildningen för tjänstemän i staden kring processledning, dialog och konfliktlösning. Deltagarna kommer att få en bredare kompetens för arbetet med medborgardialoger och dilemman i stadsrummet. Fokus i arbetet ligger på planeringsprocesser och där förekommande dialoginslag. Detta innebär också deltagande i SMS-projektet som arbetar med dialogprocesser kring den nya Götaälvsbron.

Förvaltningen har ingått i styrgruppen för de särskilda kommunstyrelseuppdrag som handlar om medborgardialog och stadsdelarnas roll i planarbete. Uppdragen har hittills resulterat i seminarier och kunskapsinhämtning för att rapporteras till kommunstyrelsen under 2012.

Genom deltagande i projektet Centrala Älvstaden bidrar förvaltningen till det omfattande dialogarbetet som planeras att genomföras samt till de förändringar i planeringsarbete och utformning av centrala stadsdelar som detta projekt väntas bidra med under 2012.

Förvaltningen deltar i flera av Mistra Urban Futures´ pilotprojekt. Projekten har fokus både på lednings- och styrningsfrågor och medborgarmedverkan och dialog. Pilotprojekten redovisades genom en slutrapport såväl som vetenskapliga artiklar och seminarier under hösten 2011.

Förvaltningen har förberett ett projektförslag som avser att bidra till ett bostadsbyggande för alla. Projektet kommer att beskriva olika europeiska försök med att skapa en dif-

ferentierad hyresbild inom samma område för att på så sätt åstadkomma ökad integration och mångfald. Projektet bemannades under slutet av 2011 och genomförs i huvudsak under första halvåret 2012. Arbetet sker i samverkan med Fastighetskontoret och projektet Centrala Älvstaden.

Förvaltningen bidrar till SDN's arbete genom att regelbundet erbjuda kompetensutveckling och erfarenhetsutbyte. Under året har ett nytt nätverk, utformat efter den nya SDN-organisationen, startats. Forum S2020 samlar en bred representation från alla SDN varje månad för att genom utbildning och utbyte stärka SDN's ansvar i planeringsprocesserna. I Forum S2020 ingår också relevanta fackförvaltningar samt deltagare från polismyndigheten.

Tillsammans med GR och stadskansliet och som en följd av valideringsprojektet ansvarar förvaltningen för en ny utbildning under hösten 2011 och våren 2012. Denna vänder sig till chefer inom Ifo och Funktionshinder och kommer att under ett antal kursdagar ge ny kunskap för hur socialtjänsten ska kunna bidra med sociala erfarenheter i planeringssammanhang.

Förvaltningen har utarbetat ett nytt verktyg för att stärka den sociala dimensionen i stadsutvecklingsfrågor. Kunskapsmatrisen lanserades under hösten 2011 och är ett webb-baserat verktyg för alla som sysslar med stadsutveckling. Matrisen har i samarbete med framför allt stadsbyggnadskontoret resulterat i ytterligare två verktyg i matrisform. Dessa ska användas för att göra sociala konsekvensbeskrivningar respektive barnkonsekvensanalyser.

Även i övrigt pågår viktiga aktiviteter som är relevanta för S2020 verksamhetsuppdrag. Arbetet inför Göteborgs 400-årsjubileum "Göteborg 2021" som leds av Göteborg&Co, miljöförvaltningens arbete med nytt miljöstrategiskt program samt stadens nya råd för integration och samhällsgemenskap är exempel på sammanhang där förvaltningen ingår.

6 Den ekologiska dimensionen

Många enheter har ett starkt engagemang för miljön men strukturen för arbetet i form av indikatorer och målvärden måste förbättras. Förvaltningen har lyckats med målet "Andelen miljömåltider som kommunen serverar ska öka" - andelen har här ökat från 10 till 12 procent. Till stor del beror detta på en satsning på inköp av ekologiska varor som Tillfället inom Boendeverksamheten genomfört. Tillfället levererar även mat till andra boenden. Vad gäller målet "Förbrukningen av fossila bränslen ska minska" har förvaltningen ökat sina utsläpp, både när det gäller bil- och flygresor. Det beror dels på internationellt samarbete där det är svårt att undvika flygresor men det är också så att vi behöver se över vårt resande med bil och att resepolicyn måste bli mer känd. Resande med kollektivtrafik och cykel är svårt att mäta, här finns dock många goda exempel. De verksamheter som är centralt placerade använder bil i mycket liten utsträckning medan till exempel Boendeverksamheten och Lägrerverksamheten har svårt att åka kollektivt då de ligger otillgängligt utanför staden. Vad gäller mål om eleffektivitet kan inte elförbrukningen särredovisas på våra boenden och lägergårdar. Det gör att det blir svårt att mäta även detta mål.

Under 2011 har förvaltningen tagit fram grunden för ett miljöledningssystem. Det innebär att vi under 2012 kommer att arbeta med indikatorer, målvärden och revisioner samt göra policier på miljöområdet kända. Viktiga framgångsfaktorer för ett gott miljöarbete är återkoppling av resultat till verksamheterna, tydliga målvärden och god kommunikation.

7 Den ekonomiska dimensionen

7.1 Övergripande

Nämnden har inget att rapportera utifrån området övergripande, som fokuserar på att bostadsbyggandet skall öka. Rapporteringen avseende att stimulera entreprenörskap, nyföretagande samt övriga arbetsmarknadsinsatser redovisas under 7.2.

7.2 Arbetsmarknadsinsatser

Förvaltningen erbjuder i egen regi handledarstöd till sociala arbetskooperativ, där kooperatörerna har begränsad arbetsförmåga pga av fysisk funktionsnedsättning eller psykisk ohälsa. Sammanlagt 14 arbetskooperativ, med i genomsnitt åtta kooperatörer i varje, får stöd till sysselsättning på detta sätt.

Förvaltningen har i samarbete med Park & Naturförvaltningen och Stadsledningskontorets arbetsmarknadsenhet startat upp ett projekt under benämning 2:a chansen. Projektet är ett led i att skapa ett större utbud med anpassade arbeten främst till gruppen personer med psykiska funktionsnedsättningar. Projektet omfattar 6-8 platser med OSA-anställning. Utifrån befintligt avtal med IKEA Bäckebo och IKEA Källered arbetar idag sex OSA- anställda med att hämta och leverera defekta möbler och produkter till i första hand Boendeverksamheten. Genom samarbetet kan Social resursförvaltning stödja IKEA i deras vision att skapa en bättre vardag för de många människorna, samtidigt som förvaltningen kan hjälpa människor som står långt ifrån arbetsmarknaden med meningsfull sysselsättning.

ITER är ett tvåårigt EU-projekt som startade i februari 2011. Genom ITER erbjuds unga mellan 18-24 år volontärtjänst i Europa. Målsättningen är att 40 ungdomar skall ha genomfört volontärtjänst vid projektidens slut. Målgruppen är unga utan sysselsättning som behöver stöd för att komma vidare till arbete eller studier. Projektet innehåller stöd för att förbereda och genomföra volontärtjänsten, samt mottagande och stöd vid hemkomsten. Av de tio ungdomar som under 2011 genomfört sin volontärtjänst har nio kommit i sysselsättning. I december 2011 hade enbart en ungdom försörjningsstöd. Innan projektet startade hade sju av tio ungdomar försörjningsstöd. Ett viktigt resultat av volontärtjänsten är att ungdomarna fått en mer realistisk syn på sin förmåga när det gäller att arbeta samt att relatera och kommunicera med andra människor. Detta innebär i förlängningen ökade möjligheter att utforma det fortsatta stödet till ungdomarna utifrån den enskildes förutsättningar.

8 Särskilda områden

8.1 Organisationsutveckling

Förvaltningen har under året fortsatt att systematiskt utvärdera och förbättra verksamheterna. Detta ger förvaltningen och nämnden kontinuerlig kunskap om verksamheterna och stärker arbetet för ständiga förbättringar. Under arbete med handlingsplanerna inför 2012 har formerna för att finna lämpliga indikatorer på enhetsnivå utvecklats på ett positivt sätt. Det råder i förvaltningen en stor öppenhet för nytänkande och senaste rön i forskningen. Inom arbetet med Målbild 2013 engageras medarbetarna till att fokusera på uppdraget och processerna för att arbeta smartare och för att följa upp resultat på olika sätt.

Den organisationsöversyn som genomfördes under hösten 2011 har effektuerats i en rad beslut. En renodling av förvaltningens kärn respektive stödprocesser har gjorts vilket bla lett fram till att ett nytt verksamhetsområde, social utveckling har etablerats. S2020 har fått en tydlig profil som kärnverksamhet jämfört med tidigare organisatoriska konstruktioner. Förändringarna har inneburit att enheter har sorterats till verksamhetsområde med samma kärnverksamheter. Detta har inneburit en ökad tydlighet i organisationen. Inom Boendeverksamheten har en organisationsöversyn gjorts som lett fram till en tydligare ledningsstruktur som ska etableras och följas upp under kommande år. Vissa mindre förändringar är genomförda i övriga verksamhetsområde. Till detta ska läggas de nya uppdrag som förvaltningen fått under året och som framförallt har styrts in till verksamhetsområdet Integration och funktionsstöd.

Det finns behov av att utveckla de forum för ledning av förvaltningen som finns idag. Behovet blir än större när vi skapar ytterligare ett chefsled bestående av gruppchefer. En välfungerande kommunikation i linjen, mellan Förvaltningledningen, enhetschefer och medarbetare är centralt för välfungerande ledning av förvaltningen. Ett arbete har påbörjats med att se över forum som exempelvis våra chefsmöten. Det finns ett stort engagemang från medarbetare och chefer att delta i arbetet med att utveckla förvaltningens kärnverksamhet. Vi behöver identifiera de områden där ett ökat gränsöverskridande mellan verksamhetsområdena behövs för att öka vår effektivitet och måluppfyllnad. Sysselsättningsområdet är ett exempel liksom arbetet med att utveckla kvinnovårdskedjan.

Förvaltningen har som en av sina främsta uppgifter att stödja stadelarna i deras befolkningsansvar. Den nya stadelsorganisationen har börjat etablera sig och vi har funnit former för samverkan på såväl strategisk som operativ nivå. Som en naturlig följd av denna utveckling har den samverkansgrupp som funnits mellan förvaltningen och stadelarna utvecklats. Ordinarie stadsdirektörmöte och sektorschefsmöten ledda av stadsledningskontoret ersätter forumets tidigare funktion.

8.2 Myndighetsutövning

Familjerättsbyrån

För att skapa ökad effektivitet och rättssäkerhet i ärendehandläggningen genomfördes inför årsskiftet 2010/2011 en omorganisation på enheten. Vid omorganisationen skapades en sektionsindelning som innebär ett mera specialiserat arbetssätt inom enhetens samtliga arbetsområden. Omorganisationen har lett till ökade möjligheter för fördjupad kunskapsbildning inom respektive område. För brukarna innebär den nya organisationen att de möter specialister inom det aktuella område som ärendet avser, vilket i sin tur leder till kortare handläggningstider och ökad rättssäkerhet.

Enheten har upplevt en kraftig ökning de senare åren vad det gäller vårdnadsärenden som går till rättslig prövning. Utvecklingen är oroande, då arbetsbelastningen kan innebära ökade handläggningstider.

Tillstånds-enheten

Vid en sammanställning så har totalt 29 av nämndens och förvaltningens beslut överklagats till domstol. Av dessa avser 15 beslut som rör någon form av sanktion enligt alkohollagen, 5 avser beslut gällande ansökan om serveringstillstånd och 9 stycken avser ansökan om utökad serveringstid till kl. 05.00. Totalt har 8 av dessa ärenden kommit till ett avslut i domstolen. Av dessa har 7 ärenden varit korrekta och i ett ärende har domstolen ändrat beslutet. I de resterande fyra har förvaltningen inte förlorat något av dessa utan domstolen har endast ändrat påföljden från återkallelse till varning vilket klart kan härledas till det nya sanktionssystem som införts från och med 2011 med nya alkohollagen. Detta även om domstolen skall bedöma vårt beslut utifrån de vid beslutet gällande reglerna. Alkohollagens påföljdssystem är numera lite "snällare" vilket har beaktats av domstolen i vart fall i två ärenden varav det ena initierades i domstol 2008. Gällande dessa så kan sägas att det ena rör sen serveringstid (från 2010) och grunden var ett yttrande från Miljöförvaltningen som var otydligt ,och i det andra ärendet så rörde det vaktvillkor och vikten av Polismyndighetens remissvar kontra stadens riktlinjer.

Antalet ärenden som överklagas har ökat markant på grund av att 05.00 tidsansökningarna behandlats annorlunda till följd av polismyndighetens generella nej till 05.00, samt de nya riktlinjerna. Den nya alkohollagen har även medfört ett något större tapp mot tidigare år till följd av det nya sanktionssystemet.

En sammantagen analys är att vi har en mycket hög rättsäkerhet gällande våra beslut och att de ligger väl i linje med gällande praxis.

Etablerings-enheten

Etablerings-enheten har byggt sin verksamhet på principen att alla de nyanlända flyktingar man möter skall få en rättvis och saklig behandling i samband med sin ansökan om ekonomiskt bistånd. Detta innebär i praktiken att det är avgörande att alla klienter förstår den information som ges angående rättigheter och skyldigheter. För att få en garanti för detta använder man sig i mycket stor utsträckning av professionella tolkar. När det gäller beslut som innebär avslag på ansökan om försörjningsstöd får klienten tydlig information om rätten att överklaga och en vägledning i hur detta går till.

Etablerings-enheten har tagit emot alla de nyanlända som Arbetsförmedlingen hänvisat till enheten. Etablerings-enheten har även tagit emot de som kommit på eget bevåg på grund av att de saknar medel till sin försörjning i väntan på utbetalning av etableringsersättningen från Arbetsförmedlingen.

Etablerings-enhetens arbetsmetoder utgår från Göteborgs stads riktlinjer om ekonomiskt bistånd, som tar sin utgångspunkt i Socialstyrelsens publikation *Ekonomiskt bistånd, Stöd för rättstillämpning och handläggning av ärenden i den kommunala socialtjänsten*. Verksamheten skall bygga sina ställningstaganden på rättspraxis genom att följa förvaltningsdomstolarnas avgöranden. Därutöver har Etablerings-enheten en rad interna handläggningsrutiner och praxis samt kontinuerlig metodhandledning. Delegationsförteckningen för handläggning av ekonomiskt bistånd enligt SoL, togs av nämnden i början av året.

Enheten bedömer att rättssäkerhetsnivån är hög. Kunskapen om målgruppen och deras specifika behov och förutsättningar är stor inom Etablerings-enheten. Enheten anser att man praktiserar arbetssätt som skapar förutsättningar för att de som enheten är till för skall få en rättvis och saklig behandling i varje insats.

Etableringsenheten är ny, den startades i april 2011. Likaså är Etableringsreformen ny, vilket innebär att alla rutiner och arbetsmetoder är nya. Det finns anledning att se över dessa och utvärdera dem under 2012. Delegationsordningen kommer att ses över under året i samråd med nämndsekreteraren.

Efterfrågan på enhetens tjänster är mycket hög, ibland närmast akut. Antalet ärenden har kontinuerligt ökat sedan starten. Det höga trycket har försvårat det dagliga arbetet, och har i vissa fall även medfört längre handläggningstider. För att nå en högre måluppfyllelse, behöver efterfrågan på tjänsterna ses över. Samarbetet med Arbetsförmedlingen behöver fördjupas ytterligare med syfte att tydliggöra gränsdragningarna än bättre. För att förutsättningarna för hög måluppfyllelse gällande ”rättvis och saklig behandling i varje insats” samt att garantera att ”de behandlas lika” krävs ett förtydligande gällande enhetens uppdrag och ansvar för boendefrågan för enhetens brukare. Efterfrågan på boende ökar allt mer.

Socialjouren

Socialjouren har sedan i början på året infört metodhandledning varannan torsdag samt infört BBIC i alla barnvårdsärenden. Tre arbetsledare finns numera på plats och kontinuerligt uppdateras rutinerna i databasen av två medarbetare i samråd med arbetsledare.

Vi har sedan översynen av Socialjouren 2010 arbetat med att stärka både arbetsledning och rutinarbete för att förbättra både rättssäkerhet och arbetsmiljö, vilket gett resultat avseende även andra aspekter.

9 Bokslut

9.1 Sammanfattande analys

2011 är Social resursnämnds femte år som nämnd. Förvaltningen är till drygt 50 procent finansierad av andra intäkter än kommunbidraget.

Analys intäkter

Knappt hälften av förvaltningens verksamheter finansieras av kommunbidrag. Nämndens resultat är därför i hög utsträckning beroende av hur efterfrågan på den verksamhet som säljs till framför allt stadsdelsnämnderna utvecklas. Under 2011 har efterfrågan varit god inom många av de enheter som helt, eller till stor del, är beroende av försäljningsintäkter. Förvaltningens totala intäkter (inklusive kommunbidrag) uppgick 2011 till 813 874 tkr. Motsvarande siffra för föregående år var 762 613 tkr. Fördelningen ser ut enligt nedan, där siffrorna inom parentes anger procent av totala intäkterna inklusive kommunbidrag.

Kommunbidrag

Kommunbidraget 2011 uppgick till 397 550 tkr (48 procent). År 2010 var beloppet 379 224 tkr (50 procent).

Taxor och avgifter

Posten uppgick 2011 till 17 635 tkr (2 procent). Motsvarande siffra 2010 var 16 494 tkr (2 procent) och avser taxor och avgifter från främst krögare, boende på Bergsjöhöjd, simhallen på Dalheimers hus med mera. Förändringen i jämförelse med 2010 avser i huvudsak intäktssökningar på Friskvården inom Dalheimers hus (300 tkr) samt ökade tillståndsavgifter (cirka 800 tkr) i jämförelse med föregående år.

Hyror och arrenden

2011 uppgick posten till 43 006 tkr (5 procent). Motsvarande siffra 2010 var 42 904 tkr (6 procent). Posten avser främst bostadshyror. Förändringen från föregående år avser en nettoeffekt av dels ökade hyresintäkter inom Dalheimers hus och Lägrerverksamheten (ca 800 tkr) samt minskade hyresintäkter inom Boendeverksamheten på grund av att Andersgårdsgatans boende upphörde och att inriktningen på Boendet Dana eftervård ändrades så att omvårdnadspriset även inbegriper hyra (ca 800 tkr)

Bidrag

79 296 tkr (10 procent) för år 2011. Motsvarande belopp 2010 var 49 355 tkr (6 procent). Posten avser i huvudsak statsbidrag samt projektbidrag från Länsstyrelsen. En del av nämndens verksamhet är beroende av statsbidrag för att täcka sina kostnader. Flyktingadministration finansieras helt av statsbidrag (3 600 tkr under 2011). Prostitutionsgruppen, PrevU med flera är beroende av det så kallade HIV-statsbidraget (totalt 3 300 tkr) och de personliga ombuden för psykiskt funktionshindrade finansieras nästan till hälften med ett specialdestinerat statsbidrag (6 100 tkr). Under året har förvaltningen har förvaltningen tagit över/startat upp Enheten för samhällsorientering (4 800 tkr) och Flyktingguide (1 200 tkr) samt Etableringsenheten (7 900 tkr). Dessutom har Boendet för ensamkommande flyktingbarn (13 900 tkr) expanderat under hösten med verksamhet i Masthugget och Gamlestaden. Därtill kommer en mängd olika projektbidrag, särskilt momsbidrag, lönebidrag med mera som sammantaget gör att nämnden är sårbar för förändringar beslutade på statlig nivå.

Förändringen i jämförelse mot föregående år beror främst på den nya flyktingverksamheten samt expansionen av Boendet för ensamkommande flyktingbarn (25 300 tkr).

Nämnden på grund av en dom i högsta förvaltningsrätten erhållit rätten att återsöka momsbidrag för föreningsbidrag (5 400 tkr). Övriga förändringar är beroende på dels vilka projekt som påbörjas och vilka som avslutas.

Försäljning av verksamhet och entreprenader

Posten uppgår till 265 587 tkr (33 procent). Motsvarande belopp för 2010 uppgick till 263 787 tkr (35 procent). Kontoklassen avser främst sålda boendeplatser (176 500 tkr), Lägerverksamheten (32 000 tkr), Dalheimers hus (26 847 tkr), Familjevården (7 600 tkr), Socialjouren (5 100 tkr), Förvaltarenheten (3 100 tkr), Kontaktmannapoolen (2 900 tkr) samt Servicegruppen på Eldorado (1 800 tkr). De största skillnaderna vid jämförelse med föregående år utgörs av:

- Minskade omvårdnadsintäkter inom boende området (-3 500 tkr). Förändringen beror på en nettoeffekt av ökade intäkter på grund av en hög beläggning samt indexhöjningar samt återbetalningen till stadsdelarna på 8 000 tkr.
- Ökade intäkter på Dalheimers hus (3 300 tkr) och främst då korttidsboendet och konferensverksamheten. Efterfrågan på dessa verksamheter har ökat på grund av det anpassningsarbete som bedrivits inom Dalheimers hus.
- En ökad efterfrågan avseende Lägerverksamheten (3 300 tkr).
- Förändrade priser till kranskommunerna avseende Social jouren (1 100 tkr).
- Avvecklingen av enheten Utveckling av dokumentation (-2 700 tkr). Verksamheten lades ned vid årsskiftet 2010/2011.

Övriga intäkter

Posten uppgår till 10 795 tkr (1 procent) och avser främst kiosk- och matförsäljning inom Bergsjöhöjd samt restaurangen på Dalheimers hus. Kontoklassen är i princip oförändrad mot föregående år.

Analys kostnader

Förvaltningens totala kostnader uppgick 2011 till 801 958 tkr motsvarande belopp för 2010 var 741 799 tkr.

Personalkostnader

Personalkostnader 431 644 tkr (54 procent). Motsvarande siffra 2010 var 390 699 tkr (53 procent). Ökningen beror på dels nya löneavtal och dels personalvolymförändringar. Den arbetade tiden har i jämförelse med föregående år ökat med cirka 74 årsarbetare. Den största ökningen har skett inom området Integration och funktionsstöd beroende på den nya flyktingverksamheten. Ytterligare anledningar till den ökade bemanningen är huvudsakligen en hög beläggning inom boendeområdet samt nya uppdrag.

Entreprenader och köp av verksamhet

Entreprenader och köp av verksamhet 71 778 tkr (9 procent). Motsvarande siffra 2010 var 68 075 mkr (9 procent). Avseende köp av verksamhet så är de största posterna sociala institutionsplatser köpta av Gryning Vård AB, IT-kostnader och personliga ombud för psykiskt funktionshindrade köpta av Bräcke Diakoni. Både med Gryning och Bräcke finns fleråriga kontrakt tecknade. Förändringen mot föregående år avser ingen enskild post ut flertalet lägre förändringar. Nya avtal med Gryning har lett till något lägre kostnader samtidigt som IT kostnaderna ökat. Inom boendeområdet har städkostnaderna ökat på grund av den höga beläggningen.

Lokal- och markhyror

Lokalkostnader 112 112 tkr (14 procent). Motsvarande siffra 2010 var 110 147 tkr (15 procent). Förändringen mot föregående år avser främst: ökade hyreskostnader på grund av index (cirka 2 000 tkr), ökade hyreskostnader för nya lokaler (cirka 3 000 tkr) för främst flyktingverksamheterna och Ung och trygg, minskade kostnader för omställnings- reparations och förbättringskostnader främst avseende lokaler (-3 000 tkr) .

Förbrukningsmaterial och reparationer

Förbrukningsmaterial, livsmedel och reparationer 26 943 tkr (3 procent). Motsvarande siffra 2010 var 26 557 tkr (4 procent). Inga väsentliga differenser mot föregående år.

Föreningsbidrag

Bidrag till föreningar 94 356 tkr (12 procent). Motsvarande siffra 2010 var 90 498 tkr (12 procent). Nämnden har ansvar för stöd till frivilligorganisationer inom handikappområdet och för frivilligt socialt arbete och huvuddelen av bidragen avser detta. Totalt betalades bidrag ut till knappt 200 olika frivilligorganisationer. Förändringen mot föregående år har möjliggjorts av rätten att söka momsbidrag på föreningsbidragen.

Övriga verksamhetskostnader

Övriga kostnader 56 037 tkr (7 procent). Motsvarande siffra 2010 var 50 608 tkr (7 procent). Detta beror på på en ökad verksamhetsvolym vilket genererar kostnader.

Balansräkning

Tillgångar

Nämndens samlade tillgångar uppgick 2011-12-31 till 127 162 tkr. År 2010 uppgick dessa till 133 880 tkr. Beloppen för 2010 anges i parenteserna. De väsentligaste posterna är:

Anläggningstillgångar 770 tkr (1 171 tkr)

Förändringen avser årets avskrivningar 402 tkr.

Förråd och lager 306 tkr (277 tkr)

Posten avser kiosken på Bergsjöhöjd, restaurangen på Dalheimers hus samt presentkort för Socialjouren.

Kundfordringar 13 658 tkr (17 718 tkr)

Posten avser förvaltningens kundfordringar samt värdereglering av osäkra kundfordringar. Den främsta anledningen till förändringen i jämförelse med föregående år är att förvaltningen fakturerat stora belopp tidigare än föregående år, vilket innebär att de är reglerade vid årets bokslut.

Fordringar hos anställda 446 tkr (358 tkr)

Avser främst handkassor, lönefordringar och förskott. Handkassorna har minskat både till antal och belopp i jämförelse med 2010. Ökningen förklaras därför av ökning avseende lönefordringar.

Kortfristiga fordringar lev-/kundreskontra 2 301 tkr (1 703 tkr)

Posten avser ankomstregistrerade leverantörsfakturer samt avräkningsfordran kundfakturer gentemot Intraservice.

Fordringar hos staten 7 402 tkr (3 040 tkr)

Förändringen avser främst boendena för ensamkommande flyktingbarn. Verksamheten har varit i gång hela 2011 samt även expanderat under hösten.

Övriga kortfristiga fordringar 93,9 tkr (103 tkr)

Avser kort och kontantbetalningar på Dalheimers hus.

Momsfordan redovisning 2 996 tkr (3 590 tkr)

Avser momsfordran. Posten kan variera beroende på leverantörernas faktureringsstidpunkten.

Förutbetalda övriga kostnader 26 248 tkr (30 716 tkr)

Posten avser främst leverantörsfakturor som utanordnats 2011 men som avser 2012. Skillnaden mot föregående år förklaras främst av att Gryning vård fakturerade kvartal 1 2011 i december 2010. Kvartal 1 2012 fakturerades i januari 2012.

Upplupna övriga intäkter 4 890 tkr (4 064 tkr)

Posten avser kontot upplupna övrig intäkter som främst avser ej erhållna projektbidrag dels sådant som ska faktureras 2012 men som avser 2011. Den huvudsakliga skillnaden mot föregående år avser projektbidrag.

Kassa och bank 68 049 tkr (71 140 tkr)

De likvida medlen var vid årsskiftet 68 049 tkr, vilket innebär att nämndens likviditet fortsatt är god. Förändringen är nettoeffekten av förvaltningens positiva resultat och återbetalningen av eget kapital. Se även finansieringsanalysen för att få en förklaring till förändringen.

Skulder och avsättningar

Förvaltningens skuldsida uppgår 2011 till 85 245 tkr. Motsvarande belopp för 2010 var 84 073 tkr. Nedan anges de största posterna samt vad de största förändringarna avser.

Leverantörsskulder 24 454 tkr (29 817 tkr)

Leverantörsskulden avser ej betalade leverantörsfakturor. Skillnaden beror främst på att Gryning fakturerade för kvartal 1 2011 redan i december 2010. Kvartal 1 för 2012 fakturerades först i januari 2012.

Momsskuld 221,4 tkr (513,9 tkr)

Posten avser redovisad ej betald moms. December månads utgående moms.

Kortfristiga skulder lev-/kundreskontra 3 097 tkr (4 450 tkr)

Posten avser betalda leverantörsfakturor den 30 december som ej likvidreglerats mot Intraservice. Detta i enlighet med Stadens rutiner.

Övriga kortfristiga skulder 6 415,3 tkr (4 900 tkr)

Posten avser främst projektbidrag som inkommit men ej förbrukats. Förändringen främst avser nya projekt.

Upplupna personalkostnader 28 611 tkr (27 999 tkr)

Posten avser timlön och OB-tillägg för december, avgångsvederlag, okompenserad övertid samt semesterlöneskulden. Förändringen mot föregående år beror främst på en volymökning avseende årsarbetare. Däremot har uppbokade avgångsvederlag minskat.

Förutbetalda intäkter 16 360 tkr (12 331 tkr)

Posten består av förutbetalda intäkter. Ökningen är avser främst ej förbrukade statsbidrag avseende de nya flyktingverksamheterna.

Upplupna övriga kostnader 6 077 tkr (4 060 tkr)

Avser olika upplupna kostnader. Förändringen avser främst ökningarna inom fastighetsområdet.

Eget kapital

Det utgående egna kapitalet är 41 916 807 tkr. Förändringen mot föregående år är nettot av årets resultat samt den återbetalning som nämnden beslutade om i våras.

9.2 Resultaträkning

Se bilaga 1.

9.3 Balansräkning

Se bilaga 2.

9.4 Finansieringsanalys

Se bilaga 3.